

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMAN
SOPIMUSSARJA
ULKOVALTAIN KANSSA TEHDYT SOPIMUKSET

2010

Julkaistu Helsingissä 24 päivänä kesäkuuta 2010

N:o 74—75

SISÄLLYS

N:o		Sivu
74	Tasavallan presidentin asetus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen muuttamisesta toisen kerran tehdyn sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta	929
75	Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvään ISM-säännöstöön tehtyjen muutosten voimaantulosta	1096

N:o 74

(Suomen säädöskokoelman n:o 586/2010)

Tasavallan presidentin asetus

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisen kumppanuussopimuksen muuttamisesta toisen kerran tehdyn sopimuksen väliaikaisesta soveltamisesta

Annettu Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2010

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ulkomaankauppa- ja kehitysministerin esittelystä, säädetään:

1 §

Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun ja ensimmäisen kerran Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 muutetun kumppanuussopimuksen muuttamisesta Ouagadougoussa 22 päivänä kesäkuuta 2010 tehtyä sopimusta so-

velletaan väliaikaisesti 22 päivästä kesäkuuta 2010 niin kuin siitä on sovittu.

Tasavallan presidentti on hyväksynyt sopimuksen 11 päivänä kesäkuuta 2010.

2 §

Tämä asetus tulee voimaan 24 päivänä kesäkuuta 2010.

Naantalissa 24 päivänä kesäkuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ministeri *Paula Lehtomäki*

SOPIMUS
AFRIKAN, KARIBIAN JA TYYNENMEREN VALTIOIDEN
RYHMÄN JÄSENTEN SEKÄ EUROOPAN YHTEISÖN
JA SEN JÄSENVALTIOIDEN VÄLILLÄ
COTONOUSSA 23 PÄIVÄNÄ KESÄKUUTA 2000
ALLEKIRJOITETUN JA ENSIMMÄISEN KERRAN
LUXEMBURGISSA 25 PÄIVÄNÄ KESÄKUUTA 2005
MUUTETUN KUMPPANUUSSOPIMUKSEN MUUTTAMISESTA

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS,

BULGARIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

TŠEKin TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,

VIRON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

IRLANNIN PRESIDENTTI,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KYPROKSEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

LATVIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

LIETTUAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA,

UNKARIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MALTAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR,

ITÄVALLAN TASAVALLAN LIITTOPRESIDENTTI,

PUOLAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ROMANIAN PRESIDENTTI,

SLOVENIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SLOVAKIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SUOMEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN HALLITUS,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN
KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR,

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen
sopimuspuolet; jäljempänä 'jäsenvaltiot',

ja

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä 'unioni' tai 'EU',

toisaalta sekä

ANGOLAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ANTIGUAN JA BARBUDAN KUNINGATAR,

BAHAMAN LIITTOVALTION VALTIONPÄÄMIES,

BARBADOSIN VALTIONPÄÄMIES,

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELIZEN KUNINGATAR,

BENININ TASAVALLAN PRESIDENTTI,

BOTSWANAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

BURKINA FASON PRESIDENTTI,

BURUNDIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KAMERUNIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KAP VERDEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KESKI-AFRIKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KOMORIEN LIITON PRESIDENTTI,

KONGON DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KONGON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

COOKINSAARTEN HALLITUS,

NORSUNLUURANNIKON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

DJIBOUTIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

DOMINICAN LIITTOVALTION HALLITUS,

DOMINIKAANISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ERITREAN VALTION PRESIDENTTI,

ETIOPIAN DEMOKRAATTISEN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,

FIDŽISAARTEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GABONIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GAMBIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI JA VALTIONPÄÄMIES,

GHANAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA GRENADAN KUNINGATAR,

GUINEAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GUINEA-BISSAUN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GUYANAN KOOPERATIIVISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HAITIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

JAMAIKAN VALTIONPÄÄMIES,

KENIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KIRIBATIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA LESOTHON KUNINGASKUNNAN KUNINGAS,

LIBERIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MADAGASKARIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MALAWIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MARSHALLINSAARTEN TASAVALLAN HALLITUS,

MAURITANIAN ISLAMILAISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MAURITIUKSEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MIKRONESIAN LIITTOVALTION HALLITUS,

MOSAMBIKIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

NAMIBIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

NAURUN TASAVALLAN HALLITUS,

NIGERIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

NIGERIAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,

NIUEN HALLITUS,

PALAUN TASAVALLAN HALLITUS,

HÄNEN MAJESTEETTINSA PAPUA-UUDEN-GUINEAN ITSENÄISEN VALTION
KUNINGATAR,

RUANDAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT KITTS JA NEVISIN KUNINGATAR,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT LUCIAN KUNINGATAR,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT VINCENT JA GRENADIINIEN KUNINGATAR,

SAMOAN ITSENÄISEN VALTION VALTIONPÄÄMIES,

SÃO TOMÉ JA PRÍNCIPEN DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SENEGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SEYCHELLIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SIERRA LEONEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SALOMONSAARTEN KUNINGATAR,

ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SURINAMIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SWAZIMAAN KUNINGASKUNNAN KUNINGAS,

TANSANIAN YHDISTYNEEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

TŠADIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ITÄ-TIMORIN DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

TOGON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TONGAN KUNINGAS,

TRINIDAD JA TOBAGON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TUVALUN KUNINGATAR,

UGANDAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

VANUATUN TASAVALLAN HALLITUS,

SAMBIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ZIMBABWEN TASAVALLAN HALLITUS,

joista valtioista käytetään jäljempänä nimitystä 'AKT-valtiot',

toisaalta,

OTTAVAT HUOMIOON Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen sekä Georgetownin sopimuksen Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän perustamisesta,

OTTAVAT HUOMIOON Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun ja ensimmäisen kerran Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 muutetun kumppanuussopimuksen, jäljempänä 'Cotonoun sopimus',

KATSOVAT, että Cotonoun sopimuksen 95 artiklan 1 kohdassa määrätään, että sopimus tehdään 20 vuodeksi 1 päivästä maaliskuuta 2000,

KATSOVAT, että sopimus, jolla Cotonoun sopimus muutettiin ensimmäisen kerran, allekirjoitettiin Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005, ja se tuli voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2008,

OVAT PÄÄTTÄNEET allekirjoittaa tämän sopimuksen Cotonoun sopimuksen muuttamisesta toisen kerran ja tätä varten nimittäneet täysivaltaisiksi edustajikseen:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINKAAN PUOLESTA,

BULGARIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

TŠEKin TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

VIRON TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

IRLANNIN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINKAAN PUOLESTA,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

KYPROKSEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

LATVIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

LIETTUAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN KUNINKAALLISEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUAN
PUOLESTA,

UNKARIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

MALTAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

ITÄVALLAN TASAVALLAN LIITTOPRESIDENTIN PUOLESTA,

PUOLAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

ROMANIAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

SLOVENIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

SLOVAKIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

SUOMEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN HALLITUKSEN, PUOLESTA

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN
KUNINGASKUNNAN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

EUROOPAN UNIONIN PUOLESTA,

ANGOLAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ANTIGUAN JA BARBUDAN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

BAHAMAN LIITTOVALTION VALTIONPÄÄMIEHEN PUOLESTA,

BARBADOSIN VALTIONPÄÄMIEHEN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELIZEN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

BENININ TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

BOTSWANAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

BURKINA FASON PRESIDENTIN PUOLESTA,

BURUNDIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

KAMERUNIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

KAP VERDEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

KESKI-AFRIKAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

KOMORIEN LIITON PRESIDENTIN PUOLESTA,

KONGON DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

KONGON TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

COOKINSAARTEN HALLITUKSEN PUOLESTA,

NORSUNLUURANNIKON TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

DJIBOUTIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

DOMINICAN LIITTOVALTION HALLITUKSEN PUOLESTA,

DOMINIKAANISEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

ERITREAN VALTION PRESIDENTIN PUOLESTA,

ETIOPIAN DEMOKRAATTISEN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

FIDŽISAARTEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

GABONIN TASAVALLAN PRESIDENTIN, PUOLESTA

GAMBIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN JA VALTIONPÄÄMIEHEN PUOLESTA,

GHANAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA GRENADAN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

GUINEAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

GUINEA-BISSAUN TASAVALLAN PRESIDENTIN, PUOLESTA

GUYANAN KOOPERATIIVISEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HAITIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

JAMAIKAN VALTIONPÄÄMIEHEN PUOLESTA,

KENIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

KIRIBATIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA LESOTHON KUNINGASKUNNAN KUNINKAAN PUOLESTA,

LIBERIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

MADAGASKARIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

MALAWIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

MALIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

MARSHALLINSAARTEN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA,

MAURITANIAN ISLAMILAISEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

MAURITIUKSEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

MIKRONESIAN LIITTOVALTION HALLITUKSEN PUOLESTA,

MOSAMBIKIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

NAMIBIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

NAURUN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA,

NIGERIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

NIGERIAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

NIUEN HALLITUKSEN PUOLESTA,

PALAUN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA PAPUA-UUDEN-GUINEAN ITSENÄISEN VALTION
KUNINGATTAREN PUOLESTA,

RUANDAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT KITTS JA NEVISIN KUNINGATTAREN PUOLESTA

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT LUCIAN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT VINCENT JA GRENADIINIEN KUNINGATTAREN,
PUOLESTA

SAMOAN ITSENÄISEN VALTION VALTIONPÄÄMIEHEN PUOLESTA,

SÃO TOMÉ JA PRÍNCIPEN DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTIN
PUOLESTA,

SENEGALIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

SEYCHELLIEN TASAVALLAN PRESIDENTIN, PUOLESTA

SIERRA LEONEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SALOMONSAARTEN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

SURINAMIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SWAZIMAAN KUNINGASKUNNAN KUNINKAAN,
PUOLESTA

TANSANIAN YHDISTYNEEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

TŠADIN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

ITÄ-TIMORIN DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

TOGON TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TONGAN KUNINKAAN PUOLESTA,

TRINIDAD JA TOBAGON TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TUVALUN KUNINGATTAREN PUOLESTA,

UGANDAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

VANUATUN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA,

SAMBIAN TASAVALLAN PRESIDENTIN PUOLESTA,

ZIMBABWEN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA,

JOTKA vaihdettuaan oikeiksi ja asianmukaisiksi todetut valtakirjansa

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

AINOA ARTIKLA

Muutetaan Cotonoun sopimus sen 95 artiklassa vahvistetun menettelyn mukaisesti seuraavasti:

A. JOHDANTO-OSA

1. Korvataan yhdestoista kappale, joka alkaa sanoilla "PALAUTTAVAT MIELEEN AKT-valtioiden ja niiden hallitusten päämiesten julistukset Librevillen ja Santo Domingon ...", seuraavasti:

"PALAUTTAVAT MIELEEN AKT-valtioiden ja niiden hallitusten päämiesten julistukset toisiaan seuranneissa huippukokouksissa".

2. Korvataan kahdestoista kappale, joka alkaa sanoilla "KATSOVAT, että Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen vuonna 2000 antamaan vuosituhatjulistukseen ...", seuraavasti:

"KATSOVAT, että Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen vuonna 2000 antamaan vuosituhatjulistukseen sisältyvät kehitystavoitteet, erityisesti äärimmäisen köyhyyden ja nälän poistaminen, samoin kuin Yhdistyneiden Kansakuntien konferensseissa sovitut kehitystä koskevat tavoitteet ja periaatteet muodostavat selkeän tulevaisuudenkuvan, ja niiden on oltava tähän sopimukseen perustuvan AKT — EU-yhteistyön perustana; myöntävät, että EU:n ja AKT-valtioiden on ponnisteltava yhdessä vauhdittaakseen vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista,".

3. Lisätään kahdennentoista kappaleen jälkeen, joka alkaa sanoilla "KATSOVAT, että Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen vuonna 2000 antamaan vuosituhajulistukseen ...", kappale seuraavasti:

"YHTYVÄT avun tuloksellisuutta koskeviin toimintasuunnitelmiin, jotka saivat alkunsa Roomassa, joita vahvistettiin Pariisissa ja kehitettiin edelleen Accran toimintasuunnitelmassa,".

4. Korvataan kolmastoista kappale, joka alkaa sanoilla "KIINNITTÄVÄT erityistä huomiota Yhdistyneiden Kansakuntien Rion...", seuraavasti:

"KIINNITTÄVÄT erityistä huomiota Yhdistyneiden Kansakuntien suurkokouksissa ja muissa kansainvälisissä konferensseissa esitettyihin lupauksiin ja sovittuihin tavoitteisiin ja tunnustavat lisätoimien tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi ja kyseisissä konferensseissa laadittujen toimintaohjelmien täytäntöön panemiseksi,".

5. Lisätään kolmannentoista kappaleen jälkeen, joka alkaa sanoilla "KIINNITTÄVÄT erityistä huomiota Yhdistyneiden Kansakuntien Rion...", kappale seuraavasti:

"TIETOISINA ilmastomuutoksen aiheuttamasta vakavasta maailmanlaajuisesta ympäristöhaasteesta ja syvästi huolestuneina siitä, että heikoimmassa asemassa olevat väestöryhmät elävät kehitysmaissa ja varsinkin vähiten kehittyneissä maissa ja pienissä AKT-saarivaltioissa, joissa ilmastoon liittyvät ilmiöt, kuten merenpinnan kohoaminen, rantaeroosio, tulvat, kuivuus ja aavikoituminen, uhkaavat niiden elinkeinoja ja kestävää kehitystä,".

B. COTONOUN SOPIMUKSEN ARTIKLOJEN TEKSTI

1. Muutetaan 1 artikla seuraavasti:

a) Korvataan kolmas kohta seuraavasti:

"Nämä tavoitteet ja osapuolten kansainväliset sitoumukset vuosituhanen kehitystavoitteet mukaan luettuina ohjaavat kaikkia kehitysstrategioita, ja niihin sovelletaan kokonaisvaltaista lähestymistapaa, jossa otetaan samanaikaisesti huomioon kehityksen poliittiset, taloudelliset, yhteiskunnalliset, kulttuuriset sekä ympäristöön liittyvät näkökohdat. Kumppanuus luo yhtenäisen tukikehyksen kunkin AKT-valtion omaksumalle kehitysstrategialle".

b) Korvataan neljäs kohta seuraavasti:

"Kestävä talouskasvu, yksityissektorin kehittäminen, työllisyyden edistäminen ja tuotantoresurssien saannin parantaminen ovat kaikki osa tätä kehystä. Yksilön oikeuksien kunnioittamista ja perustarpeiden tyydyttämistä tuetaan, samoin edistetään yhteiskunnallista kehitystä ja edellytyksiä kasvun tulosten oikeudenmukaiselle jaolle. Alueiden ja tätä pienempien yksikköjen yhdentymisprosesseja, jotka edistävät AKT-valtioiden integroitumista maailmantalouteen kaupan ja yksityisinvestointien osalta, rohkaistaan ja tuetaan. Kehitystyön toimijoiden toimintaedellytysten vahvistaminen samoin kuin sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, demokraattisen yhteiskunnan ja markkinatalouden toiminnan sekä osallistuvan ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan syntymisen edellytyksenä olevan toimielinjärjestelmän kehittäminen on olennainen osa tätä lähestymistapaa. Naisten asema ja sukupuolikysymykset otetaan järjestelmällisesti huomioon kaikilla politiikan, talouden ja yhteiskunnan osa-aloilla. Luonnonvarojen ja ympäristön, ilmastonmuutos mukaan luettuna, kestävän hallinnan ja hoidon periaatteita sovelletaan ja ne sisällytetään toiminnan osaksi kaikilla kumppanuuden eri tasoilla."

2. Korvataan 2 artikla seuraavasti:

"2 artikla

Perusperiaatteet

AKT–EY-yhteistyössä, jonka perustana on oikeudellisesti sitova järjestelmä ja yhteiset toimielimet, seurataan omistajuuden, johdonmukaisuuden, yhdenmukaisuuden, avun tuloskeskeisen hallinnoinnin ja molemminpuolisen vastuuvollisuuden osalta kansainvälisesti sovittua avun tuloksellisuutta koskevaa toimintasuunnitelmaa sekä sovelletaan seuraavia perusperiaatteita:

- kumppaneiden yhdenvertaisuus ja kehitysstrategioiden itsehallinta: kumppanuuden tavoitteiden toteuttamiseksi AKT-valtiot määrittelevät niiden talouden ja yhteiskunnan kehitysstrategiat täysivaltaisesti jäljempänä 9 artiklassa kuvatut olennaiset ja perustavanlaatuiset osat asianmukaisesti huomioon ottaen; kumppanuudella rohkaistaan sitä, että asianomaiset maat ja niiden kansalaiset ottavat kehitysstrategiat omaan hallintaansa; kehitysyhteistyökumppanit EU:sta mukauttavat ohjelmansa kyseisiin strategioihin;
- osallistuminen: vaikka pääasiallisena kumppanina onkin maan keskushallinto, kumppanuus on avoin AKT-parlamenteille ja AKT-maiden paikallisviranomaisille sekä muunkinlaisille toimijoille kaikkien yhteiskuntaryhmien, myös yksityissektorin ja kansalaisjärjestöjen, rohkaisemiseksi liittymään politiikan, talouden ja yhteiskuntaelämän valtavirtaan;

- vuoropuhelun avainasema ja keskinäisten velvoitteiden täyttäminen sekä vastuuvollisuus: osapuolten vuoropuhelunsa yhteydessä omaksumat velvoitteet ovat keskeisellä sijalla niiden kumppanuus- ja yhteistyösuhteissa; osapuolet toimivat läheisessä yhteistyössä määritelläkseen ja pannakseen täytäntöön tarvittavat avunantajien johdonmukaistamis- ja yhdenmukaistamisprosessit, jotta AKT-valtiot saavat keskeisen aseman näissä prosesseissa;
- erilaistaminen ja alueellistaminen: yhteistyön järjestelyt ja painopisteet vaihtelevat kumppanin kehitystason, tarpeiden, edistymisen ja pitkän aikavälin kehitysstrategian mukaan. Vähiten kehittyneille maille suodaan erityiskohtelu. Sisämaa- ja saarivaltioiden haavoittuvuus otetaan huomioon. Alueellista, myös maanosan tasolla tapahtuvaa, yhdentymistä painotetaan erityisesti."

3. Korvataan 4 artikla seuraavasti:

"4 artikla

Yleinen lähestymistapa

AKT-valtiot määrittelevät kehitystä koskevat periaatteet ja strategiat sekä talous- ja yhteiskuntamallinsa täysivaltaisesti. Ne laativat Euroopan yhteisön kanssa tässä sopimuksessa tarkoitetut yhteistyöohjelmat. Osapuolet kuitenkin tunnustavat valtiosta riippumattomien toimijoiden, AKT-maiden kansallisten parlamenttien ja hajautetun hallinnon paikallisviranomaisten täydentävän roolin ja vaikutusmahdollisuudet kehitysprosessissa erityisesti kansallisella ja alueellisella tasolla. Tästä syystä ja tässä sopimuksessa määrätyn edellytyksin, sekä milloin se on tarkoituksenmukaista, valtiosta riippumattomia toimijoita, AKT-maiden kansallisia parlamenteja ja hajautetun hallinnon paikallisviranomaisia:

- informoidaan ja kuullaan yhteistyöpolitiikoista ja -strategioista, yhteistyön painopisteistä erityisesti niitä koskevilla tai niihin suoraan vaikuttavilla aloilla sekä poliittisesta vuoropuhelusta;
- tuetaan suorituskyvyn lisäämisessä kriittisillä aloilla niiden edellytysten vahvistamiseksi erityisesti organisaation ja edustuksen sekä kuulemismekanismien, myös viestintä- ja vuoropuhelukanavien, luomisen osalta ja strategisten liittoutumien edistämiseksi.

Milloin se on tarkoituksenmukaista, valtiosta riippumattomat toimijat ja hajautetun hallinnon paikallisviranomaiset

- saavat tässä sopimuksessa määrätyn edellytyksen rahoitusta paikallisen kehityksen tukemiseen;
- osallistuvat yhteistyöhankkeiden ja -ohjelmien täytäntöönpanoon aloilla, jotka koskevat niitä tai joilla niillä on suhteellinen etu."

4. Muutetaan 6 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Yhteistyön toimijoita ovat

- a) hallinto (paikallinen, alueellinen ja kansallinen) mukaan luettuina AKT-maiden kansalliset parlamentit,

- b) alueelliset AKT-maiden organisaatiot ja Afrikan unioni. Tässä sopimuksessa alueellisilla organisaatioilla tai alueellisella tasolla tarkoitetaan myös suppeampia alueita kattavia järjestöjä tai tasoja; ja
- c) valtiosta riippumattomat tahot eli
 - yksityissektori,
 - taloudelliset ja sosiaaliset kumppanit, myös ammattijärjestöt, sekä
 - kansalaisyhteiskunta kansallisine piirteineen sen kaikissa ilmentymissä."
- b) [2 kohdan muutos ei koske suomenkielistä toisintoa.]

5. Korvataan 8 artikla seuraavasti:

"8 artikla

Poliittinen vuoropuhelu

1. Osapuolet käyvät säännöllisesti kattavaa, tasapainoista ja perusteellista poliittista vuoropuhelua, joka johtaa molemmin puolin tehtäviin sitoumuksiin.

2. Vuoropuhelun tavoitteena on vaihtaa tietoja, edistää keskinäistä ymmärtämystä ja helpottaa painopisteistä sopimista ja yhteisten asialistojen laatimista erityisesti tunnustamalla olemassa olevat yhteydet osapuolten välisten suhteiden eri osatekijöiden ja tässä sopimuksessa määriteltyjen yhteistyön eri osa-alueiden välillä. Vuoropuhelulla helpotetaan osapuolten välisiä keskusteluja ja lujitetaan niiden yhteistyötä kansainvälisissä yhteyksissä sekä edistetään ja ylläpidetään tehokkaan monenvälisyyden järjestelmää Vuoropuhelun tavoitteena on myös estää sellaisten tilanteiden syntyminen, joissa jokin osapuoli katsoisi tarpeelliseksi soveltaa 96 ja 97 artiklassa tarkoitettuja neuvottelumenettelyjä.

3. Vuoropuhelu kattaa kaikki tässä sopimuksessa asetetut tavoitteet sekä kaikki kysymykset, joihin sisältyy yhteinen, yleinen tai alueellinen ulottuvuus, mukaan luettuina alueelliseen ja maanosien yhdentymiseen liittyvät kysymykset. Vuoropuhelun kautta osapuolet edistävät rauhaa, turvallisuutta, vakautta sekä vakaata ja demokraattista poliittista toimintaympäristöä. Vuoropuhelua käydään yhteistyöstrategioista avun tuloksellisuutta koskevat toimintasuunnitelmat mukaan luettuina sekä yleisistä ja alakohtaisista politiikoista ympäristöön, ilmastonmuutokseen, sukupuoleen, muuttoliikkeeseen ja kulttuuriperintöön liittyvät kysymykset mukaan luettuina. Siinä käsitellään myös kummankin osapuolen yleisiä ja alakohtaisia politiikkoja, jotka saattavat vaikuttaa kehitysyhteistyön tavoitteiden saavuttamiseen.

4. Vuoropuhelussa keskitytään muun muassa poliittisiin erityiskysymyksiin, jotka askarruttavat molempia osapuolia tai joilla on yleistä merkitystä sopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta, kuten asekauppaan, kohtuuttomiin sotilasmenoihin, huumeisiin, järjestäytyneeseen rikollisuuteen tai lapsityövoimaan, tai rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, syntyperään tai muuhun ominaisuuteen perustuvaan syrjintään. Lisäksi vuoropuhelun osana arvioidaan säännöllisesti tilanteen kehittymistä ihmisoikeuksien kunnioittamisen, demokratian periaatteiden ja oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen sekä hyvän hallintotavan osalta.
5. Laaja-alaiset politiikat, joilla edistetään rauhaa sekä ehkäistään, hallitaan ja ratkaistaan väkivaltaisia selkkauksia, ovat tärkeä osa tätä vuoropuhelua, samoin kuin tarve ottaa rauhan ja demokratiaan perustuvan vakauden tavoite täysimääräisesti huomioon yhteistyön ensisijaisia aloja määriteltäessä. Mikäli tarkoituksenmukaista, tähän vuoropuheluun otetaan täysimääräisesti mukaan asianomaiset alueelliset AKT-organisaatiot ja Afrikan unioni.
6. Vuoropuhelua käydään joustavasti. Se on tarpeen mukaan joko virallista tai epävirallista, ja sitä käydään sekä toimielinjärjestelmän puitteissa että sen ulkopuolella, myös AKT-valtioiden ryhmässä ja yhteisessä edustajakokouksessa, tarkoituksenmukaisessa muodossa ja tarkoituksenmukaisella tasolla, mukaan luettuina kansallinen ja alueellinen taso sekä maanosan tai kaikki AKT-maat kattava taso.
7. Alueelliset organisaatiot ja kansalaisyhteiskunnan järjestöjen edustajat otetaan mukaan vuoropuheluun samoin kuin AKT-maiden kansallisten parlamenttien edustajat, milloin tarkoituksenmukaista.

8. Tarvittaessa ja sellaisten tilanteiden välttämiseksi, joissa jokin osapuoli voisi katsoa aiheelliseksi soveltaa 96 artiklassa tarkoitettua neuvottelumenettelyä, sopimuksen olennaisista osista käytävä vuoropuhelu on liitteessä VII esitettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti järjestelmällistä ja määrämuotoista."
6. Muutetaan 9 artikla seuraavasti:
- a) Korvataan 3 kohdan toinen alakohta seuraavasti:
- "AKT–EU-kumppanuuden perustana oleva hyvä hallintotapa muodostaa osapuolten sisä- ja ulkopoliittikan perustan ja tässä sopimuksessa tarkoitettun perusosan. Osapuolet sopivat, että jäljempänä 97 artiklassa tarkoitettut vakavat korruptiotapaukset, myös korruptioon johtava lahjonta, rikkovat kyseistä tekijää."
- b) Lisätään 4 kohtaan alakohta seuraavasti:
- "Tässä artiklassa määriteltyihin olennaisiin osiin ja perusosaan sisältyviä periaatteita sovelletaan tasapuolisesti AKT-valtioihin sekä Euroopan unioniin ja sen jäsenvaltioihin."

7. Muutetaan 10 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohdan toinen luetelmakohta seuraavasti:

"– AKT-maiden kansallisten parlamenttien ja hajautetun hallinnon paikallisviranomaisten, silloin kun se on tarkoituksenmukaista, sekä aktiivisen ja järjestäytyneen kansalaisyhteiskunnan ja yksityissektorin osallistuminen nykyistä enemmän."

b) Korvataan 2 kohdassa ilmaus "markkinatalouden" ilmauksella "sosiaalisen markkinatalouden".

8. Korvataan 11 artikla seuraavasti:

"11 artikla

Rauhaa rakentavat politiikat, selkkausten ehkäiseminen ja ratkaiseminen, toiminta epävakaisissa tilanteissa

1. Osapuolet tunnustavat, että ilman kehitystä ja köyhyyden vähentämistä ei saada aikaan pysyvää rauhaa ja turvallisuutta ja että ilman rauhaa ja turvallisuutta ei saada aikaan kestävä kehitystä. Osapuolet jatkavat osana kumppanuutta aktiivista, kattavaa ja kokonaisvaltaista politiikkaa rauhan rakentamiseksi, selkkausten ehkäisemiseksi ja ratkaisemiseksi ja ihmisten turvallisuuden parantamiseksi sekä epävakaiden tilanteiden hoitamista. Se perustuu omistajuuden periaatteelle, ja siinä keskitytään erityisesti maiden, alueiden ja maanosien valmiuksien kehittämiseen sekä väkivaltaisten selkkausten ehkäisemiseen varhaisessa vaiheessa ratkomalla niiden perussyitä, mukaan luettuna köyhyys, kohdennetusti ja yhdistelemällä tarkoituksenmukaisesti kaikkia käytettävissä olevia välineitä.

Osapuolet tunnustavat tarpeen ratkoa uusia tai laajenevia turvallisuushkia, joita ovat esimerkiksi järjestäytynyt rikollisuus, merirosvous ja varsinkin ihmisten, huumeiden ja aseiden salakuljetus. Huomioon on otettava myös maailmanlaajuisten haasteiden, kuten kansainvälisten rahamarkkinoiden häiriöiden, ilmastonmuutoksen ja pandemioiden, vaikutukset.

Osapuolet korostavat alueellisten organisaatioiden merkitystä rauhan rakentamisessa ja selkkausten ehkäisemisessä ja ratkaisemissa sekä Afrikan uusien tai laajentuvien turvallisuushkien torjumisessa, joka on Afrikan unionin tärkeä tehtävä.

2. Turvallisuuden ja kehityksen keskinäinen riippuvuus ohjaa rauhan rakentamiseen ja selkkausten ehkäisemiseen ja ratkaisemiseen liittyviä toimia, joissa yhdistetään kriisinhallinnan sisältäviä mutta sitä laajempia lyhyen ja pitkän aikavälin lähestymistapoja. Toimilla uusien tai laajentuvien turvallisuushkien torjumiseksi tuetaan muun muassa lainvalvontaa esimerkiksi tekemällä rajavalvontayhteistyötä, parantamalla kansainvälisten toimitusketjujen turvallisuutta ja parantamalla lento-, meri- ja maantieliikenteen suojatoimenpiteitä.

Rauhan rakentamisessa sekä selkkausten ehkäisemisessä ja ratkaisemisessa tuetaan erityisesti poliittisten, taloudellisten, yhteiskunnallisten ja kulttuuristen osallistumismahdollisuuksien jakamista tasapuolisesti kaikkien yhteiskuntaryhmien kesken, hallinnon demokratiaan perustuvan oikeutuksen ja tehokkuuden vahvistamista, tehokkaiden mekanismien luomista eri ryhmien etujen sovittamiseksi yhteen rauhanomaisesti, naisten aktivoimista, eri yhteiskuntaryhmiä erottavien kuilujen kuromista umpeen sekä aktiivista ja järjestäytyntä kansalaisyhteiskuntaa. Tässä yhteydessä kiinnitetään erityisesti huomiota sellaisten varhaisvaroitusjärjestelmien ja rauhanrakennusmekanismien kehittämiseen, joilla voidaan tukea selkkausten ehkäisyä.

3. Muita kyseeseen tulevia toimia ovat muuan muassa seuraavien toimien tukeminen: välitys-, neuvottelu- ja sovittelutoimet, yhteisten ja niukkojen luonnonvarojen tehokas alueellinen hallinta, entisten taistelijoiden demobilisointi ja uudelleen sopeuttaminen yhteiskuntaan, lapsisotilasongelman ratkaiseminen sekä naisiin ja lapsiin kohdistuvan väkivallan torjunta. Tarkoituksenmukaisia toimia toteutetaan vastuullisten rajojen asettamiseksi sotilasmenoille ja asekaupalle muun muassa tukemalla sovittujen normien ja toimintasääntöjen edistämistä ja noudattamista sekä selkkauksia ruokkivien toimien torjumiseksi.

3 a. Erityistä huomiota kiinnitetään jalkaväkimiinojen ja sodan räjähtämättömien jäänteiden torjuntaan sekä pienaseiden, kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman valmistuksen, siirron, liikkumisen ja kertymisen estämiseen, mukaan luettuina riittämättömästi suojatut ja huonosti hallitut varastot ja hallitsematon leviäminen.

Osapuolet sopivat koordinoivansa ja noudattavansa asiaa koskevista kansainvälisistä yleissopimuksista ja muista välineistä johtuvia velvoitteitaan ja panevansa ne täysimääräisesti täytäntöön, ja ne tekevät yhteistyötä kansallisella, alueellisella ja maanosan tasolla.

3 b. Lisäksi osapuolet sitoutuvat tekemään yhteistyötä palkkasoturitoiminnan estämiseksi kaikista asiaa koskevista kansainvälisistä yleissopimuksista ja muista välineistä johtuvien velvoitteidensa sekä lainsäädäntönsä ja sääntöjensä mukaisesti."

4. Jotta epävakaita tilanteita voidaan käsitellä strategisesti ja tehokkaasti, osapuolet jakavat tietoja ja edistävät ehkäiseviä toimia yhdistämällä diplomaattisia, turvallisuuteen liittyviä ja kehitysyhteistyön välineitä johdonmukaisella tavalla. Ne sopivat parhaasta tavasta lujittaa valtioiden valmiuksia huolehtia keskeisistä tehtävistään ja luoda poliittista uudistustahtoa kunnioittaen samalla omistajuuden periaatetta. Poliittinen vuoropuhelu on erityisen tärkeää epävakaisissa tilanteissa, ja sitä kehitetään ja lujitetaan entisestään.

5. Väkivaltaisissa selkkauksissa osapuolet toteuttavat kaikki tarkoituksenmukaiset toimet väkivallan voimistumisen ehkäisemiseksi, sen alueellisen leviämisen rajoittamiseksi ja riitojen rauhanomaisen ratkaisun helpottamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään sen varmistamiseen, että yhteistyöhön tarkoitettuja rahoitusvaroja käytetään kumppanuuden periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti ja että varoja ei käytetä sotilaallisiin tarkoituksiin.

6. Selkkauksen jälkeisissä tilanteissa osapuolet toteuttavat kaikki tarkoituksenmukaiset toimet tilanteen vakauttamiseksi siirtymävaiheen ajaksi helpottaakseen paluuta väkivallattomaan, vakaaseen ja demokraattiseen tilanteeseen. Osapuolet huolehtivat tarpeellisten yhteyksien luomisesta hätätoimien, ennalleensaattamisen ja kehitysyhteistyön välille.

7. Edistääkseen rauhan ja kansainvälisen oikeuden lujittamista osapuolet vakuuttavat pyrkivänsä edelleen

- vaihtamaan Kansainvälisen rikostuomioistuimen perussäännön ratifioinnin ja täytäntöönpanon edellyttämien oikeudellisten muutosten tekemisestä saatuja kokemuksia, ja
- torjumaan kansainvälistä rikollisuutta kansainvälistä oikeutta noudattaen ja edellä tarkoitetun perussäännön asianmukaisesti huomioon ottaen.

Osapuolet pyrkivät toteuttamaan toimet perussäännön ja siihen liittyvien asiakirjojen ratifioimiseksi ja täytäntöön panemiseksi."

9. Korvataan 12 artikla seuraavasti:

"12 artikla

Yhteisön politiikkojen johdonmukaisuus ja niiden vaikutus tämän sopimuksen täytäntöönpanoon

Osapuolet ovat sitoutuneita huolehtimaan kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuudesta kohdennetulla, strategisella ja kumppanuuskeskeisellä tavalla, johon kuuluu myös vuoropuhelun lisääminen kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuteen liittyvistä aiheista. Euroopan unioni myöntää, että unionin muut politiikat kuin kehitysyhteistyöpolitiikka voivat tukea tämän sopimuksen mukaisia AKT-valtioiden kehitystavoitteita. Tämän vuoksi unioni parantaa kyseisten politiikkojen johdonmukaisuutta tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Jos yhteisö aikoo toimivaltaansa käyttäessään toteuttaa toimenpiteen, jolla voi olla vaikutusta AKT-valtioiden tämän sopimuksen tavoitteisiin liittyviin etuihin, se tiedottaa AKT-ryhmälle aikeistaan riittävän ajoissa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 96 artiklan soveltamista. Tätä tarkoitusta varten komissio antaa AKT-ryhmän sihteeristölle säännöllisesti tietoa suunnitelluista ehdotuksista ja antaa samalla tiedoksi tällaisia toimenpiteitä koskevan ehdotuksensa. AKT-valtiot voivat tarvittaessa esittää tiedonsaantipyynnön myös omasta aloitteestaan.

Neuvottelut käydään AKT-valtioiden pyynnöstä viipymättä, jotta niiden huoli kyseisten toimenpiteiden vaikutuksista voidaan ottaa huomioon ennen lopullisen päätöksen tekemistä.

Tällaisten neuvottelujen jälkeen AKT-valtiot ja AKT-ryhmä voivat lisäksi toimittaa huolenaiheensa mahdollisimman pian kirjallisina yhteisölle ja tehdä ehdotuksia muutoksiksi, joilla huolenaiheisiin olisi vastattava.

Jos yhteisö ei suostu AKT-valtioiden ehdotuksiin, se antaa niille mahdollisimman pian asiasta tiedon ja perustelee kantansa.

Lisäksi AKT-ryhmälle annetaan riittävät tiedot tällaisten päätösten voimaantulosta, mahdollisuuksien mukaan edeltäkin."

10. Korvataan 14 artikla seuraavasti:

"14 artikla

Yhteiset toimeimet

1. Tämän sopimuksen toimeimet ovat ministerineuvosto, suurlähettiläskomitea ja yhteinen edustajakokous.

2. Yhteiset toimielimet ja talouskumppanuussopimuksilla perustetut toimielimet pyrkivät varmistamaan koordinoinnin, johdonmukaisuuden ja täydentävyyden sekä tehokkaan ja molemminpuolisen tiedonkulun, sanotun kuitenkin rajoittamatta voimassa olevien tai tulevien talouskumppanuussopimusten asiaa koskevien määräysten soveltamista".
11. Lisätään 14 a artikla seuraavasti:
- "14 a artikla
Valtion- tai hallitusten päämiesten kokoukset
- Osapuolet kokoontuvat valtion- tai hallitusten päämiesten tasolla yhteisestä sopimuksesta tarkoituksenmukaisessa kokoonpanossa."
12. Muutetaan 15 artikla seuraavasti:
- a) Korvataan 1 kohdan kolmas alakohta seuraavasti:
- "Ministerineuvosto kokoontuu puheenjohtajansa aloitteesta yleensä kerran vuodessa ja aina tarvittaessa sekä käsiteltävien asioiden kannalta tarkoituksenmukaisessa muodossa ja maantieteellisessä kokoonpanossa. Kokouksissa on tilaisuus korkean tason keskusteluihin osapuolille erityisen tärkeistä asioista, ja ne täydentävät 38 artiklalla perustetun yhteisen kaupan alan ministerikomitean sekä 83 artiklalla perustetun kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitean työtä, jota hyödynnetään ministerineuvoston säännöllisissä vuosikokouksissa."

- b) Korvataan 3 kohdan toinen alakohta seuraavasti:

"Ministerineuvosto voi tehdä osapuolia sitovia päätöksiä ja antaa päätöslauselmia, suosituksia ja lausuntoja säännöllisissä vuosikokouksissaan tai kirjallisella menettelyllä. Se raportoi tämän sopimuksen täytäntöönpanosta vuosittain yhteiselle edustajakokoukselle. Se tarkastelee yhteisen edustajakokouksen antamia päätöslauselmia ja suosituksia ja ottaa ne huomioon."

13. Muutetaan 17 artikla seuraavasti:

- a) Muutetaan 2 kohta seuraavasti:

- i) Korvataan kolmas ja neljäs luetelmakohta seuraavasti:

- "– keskustella kehitykseen ja AKT–EU-kumppanuuteen liittyvistä kysymyksistä, kuten talouskumppanuussopimuksista, muista kauppajärjestelyistä, Euroopan kehitysrahastosta sekä maa- ja aluekohtaisista strategia-asiakirjoista. Komissio antaa tätä varten strategia-asiakirjat yhteiselle edustajakokoukselle tiedoksi;
- keskustella tämän sopimuksen täytäntöönpanoa koskevasta ministerineuvoston vuosikertomuksesta ja antaa päätöslauselmia sekä suosituksia ministerineuvostolle tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi;"

ii) Lisätään luetelmakohta seuraavasti:

"— edistää kansallisten parlamenttien institutionaalista kehitystä ja valmiuksien parantamista tämän sopimuksen 33 artiklan 1 kohdan mukaisesti."

b) Korvataan 3 kohta seuraavasti:

"3. Yhteinen edustajakokous kokoontuu kahdesti vuodessa vuorotellen Euroopan unionin alueella ja jossain AKT-valtiossa järjestettävään täysistuntoon. EU:n jäsenvaltioiden ja AKT-valtioiden parlamenttien jäsenten välisiä kokouksia järjestetään alueiden tasolla alueellisen yhdentymisen vahvistamiseksi ja kansallisten parlamenttien välisen yhteistyön edistämiseksi.

Alueellisia kokouksia järjestetään tämän sopimuksen 14 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi."

14. Korvataan 19 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Yhdistyneiden Kansakuntien konferenssien päätöslauselmat sekä kansainvälisellä tasolla sovitut tavoitteet ja toimintaohjelmat samoin kuin niiden jatkotoimet muodostavat kehitystä koskevien periaatteiden perustan yhteistyössä. Yhteistyössä otetaan huomioon myös kehitysyhteistyön kansainväliset tavoitteet erityisen huomion ollessa kehityksen laatua ja määrää osoittavien indikaattoreiden käyttöönotossa. Osapuolet pyrkivät yhdessä nopeuttamaan vuosituhaten kehitystavoitteiden saavuttamista."

15. Muutetaan 20 artikla seuraavasti:

a) Muutetaan 1 kohta seuraavasti:

i) Johdantokappale korvataan seuraavasti:

"1. AKT–EY-kehitysyhteistyön tavoitteisiin pyritään kokonaisvaltaisten strategioiden avulla, joissa yhdistyvät taloudelliset, yhteiskunnalliset, kulttuuriset, ympäristöön liittyvät ja institutionaaliset tekijät, joita on hallittava paikallisesti. Yhteistyöllä luodaan siten yhtenäinen, toiminnan mahdollistava tukikehys AKT-valtioiden omille kehitysstrategioille, millä varmistetaan eri tekijöiden välinen täydentävyys ja vuorovaikutus erityisesti kansallisella ja alueellisella tasolla sekä näiden tasojen kesken. Tätä taustaa vasten ja osana AKT-valtioiden kehityspolitiikkoja ja uudistuksia AKT–EY-yhteistyöstrategioilla pyritään kansallisella ja tarkoituksenmukaisissa tapauksissa alueellisella tasolla".

ii) Korvataan a alakohta seuraavasti:

"a) saavuttamaan nopea ja kestävä, työpaikkoja luova talouskasvu, kehittämään yksityissektoria, edistämään työllisyyttä sekä parantamaan tuottavaan taloudelliseen toimintaan pääsyä ja tuotantoresurssien saantia,".

iii) Lisätään alakohta seuraavasti:

"aa) edistämään alueellista yhteistyötä ja yhdentymistä,".

b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Seuraavat aihepiirit tai monialaiset aiheet otetaan järjestelmällisesti huomioon kaikilla yhteistyöaloilla: ihmisoikeudet, sukupuolikysymykset, demokratia, hyvä hallintotapa, ympäristön kestävyys, ilmastonmuutos, tartuntataudit ja muut taudit, instituutioiden ja toimintaedellytysten kehittäminen. Näille aloille voidaan myös myöntää yhteisön tukea.".

16. Muutetaan 21 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohdan johdantokappaleessa sana "yksityisinvestointeja" sanalla "investointeja".

b) [3 kohdan c alakohdan muutos ei koske suomenkielistä toisintoa.]

c) Korvataan 5 kohta seuraavasti:

"5. Investointeja ja yksityissektorin kehittämistä tuetaan yhdistämällä makro-, meso- ja mikrotaloustason toimia ja aloitteita, ja tuella edistetään innovatiivisten rahoitusmekanismien kehittelyä mukaan luettuina yksityisten ja julkisten rahoituslähteiden yhdistäminen ja houkuttelu kehityksen rahoittamiseen.".

d) Lisätään kohta seuraavasti:

"6. Yhteistyöllä tuetaan julkisen sektorin investointeja perusinfrastruktuuriin yksityissektorin kehittämiseksi, talouskasvun edistämiseksi ja köyhyyden poistamiseksi."

17. Korvataan 22 artiklan 1 kohdan b alakohdan johdantokappale seuraavasti:

"b) rakennepolitiikat, joiden tavoitteena on vahvistaa eri toimijoiden, erityisesti yksityissektorin, asemaa sekä kehittää toimintaympäristöä kotimaisten resurssien hyödyntämisen tehostamiseksi sekä yritysten ja investointien määrän ja työllisyyden lisäämiseksi, samoin kuin".

18. Korvataan 23 artikla seuraavasti:

"23 artikla

Talouden eri sektorien kehittäminen

Yhteistyöllä tuetaan kestävän kehityksen politiikkaa, institutionaalisia uudistuksia ja tarpeellisia investointeja, joilla varmistetaan oikeudenmukaisuus tuotantotoimintaan pääsyssä ja tuotantoresurssien saannissa. Erityisesti tuetaan

a) sellaisten koulutusjärjestelmien kehittämistä, joiden avulla tuottavuutta voidaan parantaa sekä virallisilla että epävirallisilla sektoreilla;

b) pääomaa, luottoja ja maa-omaisuutta erityisesti omistusoikeuden ja maan käytön osalta;

- c) sellaisten maaseutustrategioiden laatimista, joilla pyritään luomaan kehys osallistuvalla ja hajautetulla suunnittelulla sekä resurssien jakamisella ja hallinnalla;
- d) AKT-valtioiden maataloustuotantoa ja niiden maatalouden tuottavuutta lisäävien strategioiden kehittämistä erityisesti tarjoamalla maataloustutkimusta, maatalouden tuotantopanoksia ja palveluita, maaseudun tukirakenteita sekä riskien vähentämistä ja hallintaa varten tarvittavaa rahoitusta. Tuen kohteita voivat olla julkiset ja yksityiset investoinnit maatalouteen, kannustus maatalouspolitiikkojen ja -strategioiden laatimiseen, maanviljelijöiden ja yksityisen sektorin etujärjestöjen lujittaminen, luonnonvarojen hallinta sekä maatalousmarkkinoiden kehittäminen ja toimivuus. Maatalouden tuotantostrategioilla tuetaan kansallisia ja alueellisia elintarviketurvapolitiikkoja ja alueellista yhdentymistä. Tähän liittyvällä yhteistyöllä tuetaan ATK-maiden pyrkimyksiä parantaa perushyödykevientinsä kilpailukykyä ja mukauttaa perushyödykevientistrategioitaan muuttuviin kaupan edellytyksiin;
- e) integroidun vesivarojen hoidon periaatteille perustuvaa kestävästä vesivarojen kehittämistä varmistaen yhteisten vesivarojen tasapuolisen ja kestävästä jakelun niiden erilaisiin käyttötarkoituksiin;
- f) vesiviljelyn ja kalatalouden kestävästä kehitystä kattaen sekä sisävesikalastuksen että meren luonnonvarat AKT-valtioiden yksinomaisilla talousvyöhykkeillä;

- g) talouden ja tekniikan infrastruktuuria ja palveluja, myös liikennettä, televiestintäjärjestelmiä ja viestintäpalveluja, sekä tietoyhteiskunnan kehittämistä;
- h) kilpailukykyisen teollisuuden, kaivostoiminnan ja energia-alan kehittämistä rohkaisemalla yksityissektorin osallistumista ja kehittämistä;
- i) kaupan kehittämistä, myös oikeudenmukaisen kaupan edistämistä;
- j) yritysten, rahoitus- ja pankkialan sekä puiden palvelualojen kehittämistä;
- k) matkailun kehittämistä;
- l) tieteen, tekniikan ja tutkimuksen infrastruktuurin ja palvelujen kehittämistä, myös uusien teknologioiden parantamista, siirtoa ja käyttöönottoa;
- m) tuotannonalojen toimintaedellytysten vahvistamista erityisesti julkisella ja yksityisellä sektorilla;
- l) perinteisen osaamisen edistämistä; ja
- o) erityisten sopeutumisstrategioiden laatimista ja täytäntöönpanoa etuuskien heikkenemisen vaikutusten varalta hyödyntäen mahdollisesti myös a–n alakohdassa mainittuja toimia."

19. Lisätään artikla seuraavasti:

"23 a artikla

Kalatalous

Koska kalataloudella ja vesiviljelyllä on keskeinen sija AKT-maissa niiden työllistävän, tuloja synnyttävän, elintarviketurvaa parantavan ja elinkeinoja maaseutu- ja rannikkoyhteisöille tarjoavan vaikutuksen ja sitä kautta köyhyyden vähentymisen vuoksi, yhteistyöllä pyritään kehittämään AKT-maiden vesiviljely- ja kalatalousaloja entisestään niihin liittyvän sosiaalisen ja taloudellisen hyödyn lisäämiseksi kestäväällä tavalla.

Yhteistyöohjelmilla ja -toimilla tuetaan muun muassa kestävä vesiviljelyn ja kalatalouden kehitysstrategioiden ja hallintasuunnitelmien kehittämistä ja täytäntöönpanoa AKT-maissa ja -alueilla; vesiviljelyn ja kalatalouden ottamista huomioon kaikissa kansallisissa ja alueellisissa kehitysstrategioissa; infrastruktuurin ja teknisen taitotiedon kehittämistä, jota tarvitaan, jotta AKT-maat saisivat suurimman kestävä hyödyn kalataloudestaan ja vesiviljelystään; AKT-maiden valmiuksien kehittämistä, jotta ne saisivat ratkaistua ulkopuoliset haasteet, jotka estävät niitä hyödyntämästä kalatalouden voimavarojaan täysimääräisesti; yhteisyritysten edistämistä ja kehittämistä AKT-maiden kalatalous- ja vesiviljelyalojen investointeja varten. Yhteisön ja AKT-valtioiden välillä mahdollisesti neuvoteltavissa kalastusalan sopimuksissa on otettava alan kehitysstrategiat asianmukaisesti huomioon.

Yhteisestä sopimuksesta voidaan järjestää korkean tason neuvotteluja muun muassa ministeritasolla kestäväan vesiviljelyyn ja kalatalouteen liittyvän AKT–EU-yhteistyön kehittämiseksi, parantamiseksi ja/tai lisäämiseksi."

20. Korvataan 25 artiklan 1 kohdan a ja b alakohta seuraavasti:

- "a) parantamaan yleissivistävää ja ammatillista koulutusta kaikilla tasoilla pyrkien korkeakoulututkintojen tunnustamiseen sekä laadunvarmistusjärjestelmien perustamiseen koulutusta, muun muassa verkossa tarjottavaa tai muuta perinteisistä poikkeavin keinoin tarjottavaa koulutusta, varten sekä kehittämään teknisiä toimintaedellytyksiä ja taitoja,
- b) parantamaan terveydenhuoltojärjestelmiä, etenkin tasapuolista monipuolisten ja laadukkaiden terveydenhuoltopalveluiden saatavuutta, ja ravitsemusta, poistamaan nälkä ja aliravitsemus sekä huolehtimaan riittävästä elintarvikkeiden tarjonnasta ja elintarviketurvasta muun muassa tukemalla turvaverkkoja,".

21. Muutetaan 27 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan otsikko seuraavasti:

"Kulttuuri ja kehitys".

b) Korvataan c alakohta seuraavasti:

"c) tunnustamaan, säilyttämään ja edistämään kulttuuriperinnön arvoa ja tukemaan alan toimintaedellytysten kehittämistä,".

c) Lisätään seuraavat alakohdat:

"e) tunnustamaan kulttuurialan toimijoiden ja verkkojen rooli ja vaikutus kestäväan kehitykseen sekä tukemaan sitä, ja

f) edistämään koulutuksen kulttuurista ulottuvuutta ja nuorten osallistumista kulttuurialan toimintaan.".

22. Korvataan 28, 29 ja 30 artikla seuraavasti:

"28 artikla

Yleinen lähestymistapa

1. AKT-EU-yhteistyöllä tuetaan tehokkaasti niiden tavoitteiden ja painopisteiden toteutumista, jotka ATK-valtiot ovat asettaneet itselleen osana alueellista yhteistyötä ja yhdentymistä.

2. Edellä 1 ja 20 artiklassa vahvistettujen yleisten tavoitteiden mukaisesti AKT–EU-yhteistyöllä pyritään

- a) edistämään rauhaa ja vakautta sekä selkkausten ehkäisyä ja ratkaisua,
- b) tehostamaan talouskehitystä ja taloudellista yhteistyötä muodostamalla suurempia markkina-alueita, vapauttamalla henkilöiden, tavaroiden, palveluiden, pääomien, työvoiman ja tekniikan liikkuvuutta AKT-maiden kesken, nopeuttamalla AKT-maiden talouksien monipuolistumista, edistämällä ja lisäämällä kauppaa AKT-maiden kesken ja kolmansien maiden kanssa sekä yhdentämällä AKT-valtiot asteittain maailmantalouteen,
- c) edistämään kestävän kehityksen ylikansallisten haasteiden hallintaa muun muassa koordinoimalla ja yhdenmukaistamalla alueellisia yhteistyöpolitiikkoja.

3. Yhteistyöllä tuetaan 58 artiklassa vahvistetuin edellytyksin myös alueiden välistä ja AKT-maiden välistä yhteistyötä, johon voivat myös osallistua

- a) yksi tai useampi alueellinen AKT-organisaatio maanosan laajuiset organisaatiot mukaan luettuina,
- b) EU:n merentakaiset maat ja alueet sekä syrjäisimmät alueet,
- c) AKT-ryhmään kuulumattomat kehitysmaat.

29 artikla

AKT–EU-yhteistyö alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen tukena

1. Vakautta, rauhaa ja selkkausten ehkäisemistä koskevalla yhteistyöllä tuetaan
 - a) alueellisen poliittisen vuoropuhelun edistämistä ja kehittämistä seuraavilla aloilla: selkkausten ehkäiseminen ja ratkaiseminen, ihmisoikeudet ja demokratiakehitys, kehitystyön eri toimijoiden, erityisesti kansalaisyhteiskunnan toimijoiden, vaihto, verkostoituminen ja heidän liikkuvuutensa edistäminen;
 - b) alueellisten aloitteiden ja politiikkojen edistämistä turvallisuuteen liittyvissä asioissa, joita ovat muun muassa asevalvonta sekä huumeiden, järjestäytyneen rikollisuuden, rahanpesun, lahjonnan ja korruption torjunta.
2. Alueellista taloudellista yhdentymistä koskevalla yhteistyöllä tuetaan
 - a) vähiten kehittyneiden AKT-valtioiden osallistumista alueellisten markkinoiden luomiseen ja siitä saatavien hyötyjen jakamista,
 - b) alakohtaisten talousuudistuspolitiikkojen täytäntöönpanoa aluetasolla,
 - c) kaupan ja maksujen vapauttamista,

- d) rajat ylittävien, sekä kotimaisten että ulkomaisten investointien sekä muiden alueiden taloudellista yhdentymistä koskevien aloitteiden edistämistä,
- e) alueellisesta yhdentymisestä johtuvista siirtymäkauden nettokustannuksista julkisyhteisöjen tuloihin ja maksutaseisiin aiheutuvien vaikutusten lievittämistä, ja
- f) infrastruktuuria, erityisesti liikenteen ja tietoliikenteen aloilla, sen käyttövarmuutta ja niihin liittyviä palveluja, myös alueellisten mahdollisuuksien kehittämistä tieto- ja viestintätekniikan alalla.

3. Alueellisia kestävän kehityksen politiikkoja koskevalla yhteistyöllä tuetaan AKT-alueiden painopistealoja ja erityisesti seuraavia aloja:

- a) ympäristö ja luonnonvarojen, vesi ja energia mukaan luettuina, kestävä hallinta ja ilmastomuutoksen torjunta;
- b) elintarviketurva ja maatalous;
- c) terveys sekä yleissivistävä ja ammatillinen koulutus;
- d) tutkimus ja teknologian kehittäminen;
- e) alueelliset aloitteet suuronnettomuuksiin varautumiseksi ja niiden vaikutusten lievittämiseksi sekä katastrofien jälkeinen jälleenrakennus.

30 artikla

Valmiuksien kehittäminen alueellisen AKT-yhteistyön ja yhdentymisen tukena

Jotta alueellisista politiikoista saataisiin tuloksellisempia ja tehokkaampia, yhteistyöllä kehitetään ja lujitetaan seuraavien toimijoiden valmiuksia:

- a) AKT-valtioiden alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen toteuttamiseksi perustamat sekä sellaiset alueellista yhteistyötä ja yhdentymistä edistävät instituutiot ja organisaatiot, joiden toimintaan AKT-valtiot osallistuvat;
- b) kansalliset hallinnot ja parlamentit alueellista yhdentymistä koskevissa kysymyksissä; ja
- c) valtiosta riippumattomat toimijat, mukaan luettuna yksityissektori."

23. Lisätään artikla seuraavasti:

"31 a artikla

HIV/aids

1. Yhteistyöllä tuetaan AKT-valtioiden pyrkimyksiä kehittää ja lujittaa kaikilla aloilla politiikkoja ja ohjelmia, joilla pyritään hillitsemään HIV/aids-pandemiaa ja ehkäisemään sen haittavaikutuksia kehitykselle. Sillä tuetaan AKT-valtioita niiden tehostaessa pyrkimyksiään tuoda HIV:n/aidsin ehkäisytoimet, hoito ja tukitoimet kaikkien ulottuville ja pitää niitä yllä, ja sillä pyritään erityisesti:

- a) tukemaan kansallisissa ja alueellisissa kehityssuunnitelmissa ensisijaisena toimenä kokonaisvaltaisten monialaisten HIV/aids-strategioiden ja -suunnitelmien laatimista ja täytäntöönpanoa;
- b) ottamaan kansallisiin HIV:n/aidsin vastaisiin toimiin mukaan kaikki tarkoituksenmukaiset kehitysalat ja varmistamaan kaikenlaisien sidosryhmien laajamittainen osallistuminen;
- c) lujittamaan kansallisia terveydenhuoltojärjestelmiä ja korjaamaan terveydenhuollon henkilöstöpulaa lähtökohtana HIV:n/aidsin ehkäisytoimien, hoidon ja muiden terveydenhuoltopalveluiden saattamiselle kaikkien ulottuville ja niiden integroimiseksi;
- d) torjumaan HIV/aids-pandemiaa ruokkivaa sukupuolten epätasa-arvoa, sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa ja hyväksikäyttöä sekä tehostamaan toimia naisten ja tyttöjen oikeuksien turvaamiseksi, sukupuolen huomioon ottavien ja tuloksellisten HIV/aids-ohjelmien ja -palveluiden perustamiseksi naisia ja tyttöjä varten seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet mukaan luettuina sekä tuen antamiseksi naisten täysimääräiselle osallistumiselle HIV/aids-strategioihin ja -ohjelmiin liittyvään suunnitteluun ja päätöksentekoon;
- e) kehittämään oikeudellisia ja poliittisia tukirakenteita ja poistamaan rankaisevia lakeja, politiikkoja ja käytäntöjä sekä vähentämään leimautumista ja syrjintää, jotka ovat ristiriidassa ihmisoikeuksien kanssa, lisäävät HIV/aids-riskiä ja haittaavat tehokkaiden HIV:n/aidsin ehkäisytoimien, hoitojen ja tukipalveluiden saatavuutta mukaan luettuina lääkkeet, hyödykkeet ja palvelut HIV:n/aidsin kanssa eläville henkilöille ja riskialttiille väestöryhmille;

- f) parantamaan näyttöön perustuvan ja kokonaisvaltaisen HIV:n/aidsin ehkäisyn saatavuutta, jossa otetaan huomioon paikalliset epidemiaa ruokkivat tekijät ja naisten, nuorten ja erityisen riskialttiiden väestöryhmien erityistarpeet; ja
- g) varmistamaan, että kaikilla on luotettavasti saatavillaan turvallisia, laadukkaita ja kohtuuhintaisia lääkkeitä sekä terveyteen liittyviä hyödykkeitä, myös seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä hyödykkeitä."

24. Lisätään artikla seuraavasti:

"32 a artikla

Ilmastonmuutos

Osapuolet tunnustavat, että ilmastonmuutos on vakava maailmanlaajuinen ympäristöhaaste ja se uhkaa vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamista vaatien soveltuvaa, ennakoitavaa ja ripeää rahallista tukea. Näistä syistä ja 32 artiklan ja erityisesti sen 2 kohdan a alakohdan määräysten mukaisesti yhteistyössä

- a) tunnustetaan AKT-valtioiden ja erityisesti pienten saarten ja alavien AKT-valtioiden alttius ilmastoon liittyville ilmiöille kuten rantaeroosiolle, hirmumyrskyille, tulville ja ympäristösyistä johtuvalle muuttoliikkeelle sekä erityisesti Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren vähiten kehittyneiden maiden ja sisämaavaltioiden alttius tulvien, kuivuuden ja aavikoitumisen lisääntymiselle ja kiihtyvälle metsien häviämiselle;

- b) lujitetaan ja tuetaan politiikkoja ja ohjelmia, joilla lievitetään ilmastonmuutoksen seurauksia ja uhkaa ja mukaudutaan niihin, myös kehittämällä instituutioita ja parantamalla toimintavalmiuksia;
- c) parannetaan AKT-valtioiden valmiuksia maailmanlaajuisten hiilimarkkinoiden muodostamiseen ja markkinoille osallistumiseen; ja
- d) keskitytään seuraaviin toimiin:
 - i) ilmastonmuutoksen sisällyttäminen kehitysstrategioihin ja toimiin köyhyyden vähentämiseksi,
 - ii) ilmastonmuutoksen poliittisen merkityksen tuominen esiin kehitysyhteistyössä muun muassa soveltuvalla poliittisella vuoropuhelulla,
 - iii) AKT-valtioiden auttaminen mukautumaan ilmastonmuutokseen aiheellisilla aloilla kuten maataloudessa, vesihuollossa ja infrastruktuuriasioissa muun muassa siirtämällä ja ottamalla käyttöön soveltuvaa ja ympäristöystävällistä tekniikkaa,
 - iv) huomion kiinnittäminen katastrofiriskin vähentämiseen sen vuoksi, että yhä suurempi osa katastrofeista liittyy ilmastonmuutokseen,

- v) rahallisen ja teknisen tuen antaminen AKT-valtioiden lievittämistoimille niiden köyhyyden vähentämiseen ja kestäväan kehitykseen tähtäävien tavoitteiden kanssa yhteen sopivalla tavalla, mukaan luettuina metsien häviämisestä ja ympäristön pilaantumisesta aiheutuvien päästöjen sekä maatalouden päästöjen vähentäminen,
- vi) sää- ja ilmastotietojen sekä niitä koskevien ennusteiden parantaminen sekä varhaisvaroitusjärjestelmät, ja
- vii) uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen ja vähähiiliset teknologiat, jotka tukevat kestäväa kehitystä."

25. Korvataan 33 artiklan 3 kohdan c alakohta seuraavasti:

- "c) julkistalouden hoidon parantamista ja vahvistamista taloudellisen toiminnan kehittämiseksi AKT-maissa ja niiden verotulojen lisäämiseksi kunnioittaen samalla täysin AKT-maiden suvereenisuutta tällä alalla.

Toimenpiteitä voivat olla esimerkiksi seuraavat:

- i) parannetaan kotimaantulojen hallintavalmiuksia muun muassa kehittämällä toimivia, tehokkaita ja kestäviä verojärjestelmiä;

- ii) edistetään osallistumista kansainvälisiin veroyhteistyön rakenteisiin ja prosesseihin kansainvälisten normien jatkokehittämisen ja tosiasiallisen noudattamisen helpottamiseksi;
- iii) tuetaan veroalan parhaiden kansainvälisten käytäntöjen, mukaan luettuina avoimuuden ja tietojen vaihdon periaate, soveltamista niissä AKT-maissa, jotka ovat sitoutuneet niihin,".

28. Korvataan 34 artiklan 2-4 kohta seuraavasti:

"2. Taloudellisen ja kaupallisen yhteistyön perimmäisenä tavoitteena on mahdollistaa AKT-valtioiden täysipainoinen osallistuminen kansainväliseen kauppaan. Tässä yhteydessä otetaan erityisesti huomioon AKT-valtioiden tarve osallistua aktiivisesti monenvälisiin kauppaneuvotteluihin. AKT-valtioiden nykyinen kehitystaso huomioon ottaen taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä pyritään siihen, että AKT-valtiot pystyvät hallitsemaan maailmanlaajuistumisen asettamia haasteita ja mukautumaan asteittain kansainvälisen kaupan uusiin ehtoihin; näin helpotetaan niiden siirtymistä vapaaseen maailmantalouteen. Tässä yhteydessä olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota monien AKT-maiden haavoittuvuuteen, joka johtuu niiden riippuvaisuudesta perushyödykkeistä tai muutamista keskeisistä tuotteista, mukaan luettuina maatalousteollisuuden lisäarvotuotteet, sekä etuuksien heikkenemiseen.

3. Tätä varten taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä pyritään I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden avulla parantamaan AKT-valtioiden tuotanto-, toimitus- ja kaupankäyntivalmiuksia sekä niiden edellytyksiä houkutella investointeja. Lisäksi yhteistyöllä pyritään luomaan uutta kaupankäyntidynamiikkaa osapuolten välille, vahvistamaan AKT-valtioiden kauppaa- ja investointipolitiikkaa, vähentämään niiden riippuvuutta perushyödykkeistä, edistämään talouksien monipuolistumista sekä parantamaan AKT-valtioiden valmiuksia käsitellä kaikkia kaupan alan kysymyksiä.

4. Taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä noudatetaan täysin Maailman kauppajärjestön (WTO) määräyksiä erityis- ja erilliskohtelu mukaan luettuina, osapuolten molemminpuoliset edut ja niiden kehitystaso huomioon ottaen. Siinä käsitellään myös etuuksien heikkenemisen vaikutuksia noudattaen täysimääräisesti monenvälisiä sitoumuksia."

27. Korvataan 35 artiklan 1 ja 2 kohta seuraavasti:

"1. Taloudellinen ja kaupallinen yhteistyö perustuu todelliseen, vahvistettuun ja strategiseen kumppanuuteen. Se perustuu myös kattavaan lähestymistapaan, joka rakentuu aiempien AKT-EY-sopimusten vahvuuksille ja saavutuksille."

2. Taloudellinen ja kaupallinen yhteistyö rakentuu alueellista yhdentymistä koskeville AKT-valtioiden aloitteille. Yhteistyön I osastossa määritellyn alueellisen yhteistyön ja yhdentymisen tukemiseksi sekä taloudellisen ja kaupan alan yhteistyön on oltava toisiaan vahvistavaa. Taloudellisessa ja kaupallisessa yhteistyössä käsitellään AKT-valtioiden kilpailukyvyn parantamiseksi erityisesti tarjontaan ja kysyntään liittyviä kysymyksiä, etenkin infrastruktuurin yhteensopivuutta, talouden monipuolistamista ja kaupan kehittämistoimia. Siinä painotetaan asianmukaisesti AKT-valtioiden ja -alueiden kehitysstrategioihin sisältyviä vastaavia toimenpiteitä, joita yhteisö tukee erityisesti tarjoamalla kauppaa tukevaa apua."

28. Korvataan 36 ja 37 artikla seuraavasti:

"36 artikla

Yksityiskohtaiset säännöt

1. Edellä esitetyt tavoitteet ja periaatteet huomioon ottaen osapuolet sopivat toteuttavansa kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen uusien, WTO:n sääntöjen mukaisten talouskumppanuussopimusten tekemisen niiden välisen kaupan esteiden poistamiseksi asteittain ja yhteistyön vahvistamiseksi kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla.

2. Talouskumppanuussopimuksilla pyritään kehityksen välineinä edistämään AKT-valtioiden sujuvaa ja asteittain etenevää yhdentymistä maailmantalouteen erityisesti hyödyntämällä täysimääräisesti alueellisen yhdentymisen ja etelän maiden keskinäisen kaupan tarjoamia mahdollisuuksia.

3. Osapuolet sopivat, että uudet kaupankäyntijärjestelyt otetaan käyttöön asteittain.

37 artikla

Menettelyt

1. Talouskumppanuussopimusten neuvottelujen aikana AKT-maiden julkisen ja yksityisen sektorin toimintaedellytyksiä kehitetään I osaston ja 35 artiklan määräysten mukaisesti muun muassa toimenpiteillä kilpailukyvyn parantamiseksi, alueellisten organisaatioiden lujittamiseksi ja kaupan alueellista yhdentymistä koskevien aloitteiden tukemiseksi; silloin kun tarkoituksenmukaista, apua voidaan antaa talousarvion sopeuttamiseen ja julkisen talouden uudistamiseen, infrastruktuurin nykyaikaistamiseen ja kehittämiseen sekä investointien edistämiseen.
2. Osapuolet tarkastelevat säännöllisesti neuvottelujen etenemistä 38 artiklan mukaisesti.
3. Talouskumppanuussopimuksia koskevia neuvotteluja jatketaan niiden AKT-valtioiden kanssa, jotka katsovat olevansa siihen valmiita, niiden tarkoituksenmukaisena pitämällä tasolla ja AKT-valtioiden ryhmän sopimien menettelyjen mukaisesti sekä AKT-valtioiden alueellisia yhdentymisprosesseja tukien.

4. Talouskumppanuussopimuksia koskeissa neuvotteluissa pyritään erityisesti vahvistamaan aikataulu osapuolten välisen kaupan esteiden asteittaiselle poistamiselle WTO:n asianomaisten sääntöjen mukaisesti. Yhteisön puolelta kaupan vapauttaminen perustuu yhteisön säännöstöön, ja sen tavoitteena on AKT-valtioiden markkinoille pääsyn parantaminen nykyisestään muun muassa alkuperäsääntöjä tarkistamalla. Neuvotteluissa otetaan huomioon kehitystaso ja kaupan alan toimenpiteiden sosioekonomiset vaikutukset AKT-valtioille sekä niiden edellytykset mukauttaa taloutensa vapauttamisprosessiin. Tästä syystä neuvottelut ovat mahdollisimman joustavia vahvistettaessa riittävän siirtymäkauden kesto ja lopullinen tuotekate, ja niissä otetaan huomioon herkät alat sekä epäsymmetria tariffien poistamista koskevilla aikatauluilla niin, että kulloinkin voimassa olevia WTO:n sääntöjä noudatetaan.
5. Osapuolet tekevät tiivistä yhteistyötä WTO:ssa selittäääkseen ja puolustaakseen sovittuja järjestelyjä erityisesti käytettävissä olevan joustovaran osalta.
6. Osapuolet keskustelevat tarkemmin niiden vientiin sovellettavien alkuperäsääntöjen yksinkertaistamisesta ja tarkistamisesta, myös kumulaatiomääräyksistä.
7. Kun AKT-valtiot ovat tehneet talouskumppanuussopimuksen, tällaisen sopimuksen ulkopuolelle jääneet AKT-valtiot voivat milloin tahansa esittää pyynnön siihen liittymiseksi.

8. Osapuolet kiinnittävät AKT-maiden alueellista yhteistyötä ja yhdentymistä tukevassa AKT–EU-yhteistyössä, josta määrätään I osastossa ja jota toteutetaan 35 artiklan mukaisesti, erityistä huomiota talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanosta aiheutuviin tarpeisiin. Tämän sopimuksen liitteessä IV olevassa 1 artiklassa määritellyjä periaatteita sovelletaan. Osapuolet sopivat olemassa olevien tai uusien alueellisten rahoitusmekanismien käytöstä, joiden kautta yhteistyön monivuotisen rahoituskehiksen varat ja muut lisätulot voitaisiin kanavoida."

29. Lisätään artikla seuraavasti:

"37 a artikla

Muut kauppajärjestelyt

1. Kun nykyiset kauppapoliittiset suuntaukset tähtäävät yhä laajempaan kaupan vapauttamiseen, EU ja AKT-valtiot voivat osallistua sellaisten sopimusten neuvotteluihin ja täytäntöönpanoon, jotka johtavat laajempaan monen- ja kahdenväliseen kaupan vapauttamiseen. Tällainen vapauttaminen saattaa johtaa AKT-valtioille myönnettyjen etuuksien heikkenemiseen ja vaikuttaa niiden kilpailuasemaan EU:n markkinoilla sekä niiden kehityspyrkimyksiin, joita EU tahtoo tukea.

2. EU pyrkii taloudellisen ja kaupallisen yhteistyön tavoitteiden mukaisesti jatkamaan toimenpiteitä kaupan vapauttamisen mahdollisten kielteisten vaikutusten torjumiseksi tavoitteena säilyttää monenvälisen kauppajärjestelmän sisällä mahdollisimman pitkään AKT-valtioiden merkittävästi edullisempi markkinoille pääsy sekä varmistamaan, että etuuksien väistämätön väheneminen tapahtuu mahdollisimman pitkän ajanjakson kuluessa."

30. Korvataan 38 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Kaupan alan ministerikomiteassa käsitellään kaikkia kauppaan liittyviä kysymyksiä, jotka koskevat kaikkia AKT-valtioita, ja varsinkin seurataan säännöllisesti talouskumppanuussopimusten neuvotteluja ja täytäntöönpanoa. Se kiinnittää erityistä huomiota käytäviin monenvälisiin kauppaneuvotteluihin ja tarkastelee pidemmälle menevien vapauttamista koskevien aloitteiden vaikutuksia AKT:n ja EY:n väliseen kauppaan sekä AKT-valtioiden talouskehitystä. Se raportoi ja tekee tarvittavia, myös tukitoimenpiteitä koskevia, suosituksia ministerineuvostolle AKT-EY-kauppajärjestelyjen hyödyn tehostamiseksi."

34. Lisätään artikla seuraavasti:

"38 a artikla

Neuvottelut

1. Jos uusilla toimenpiteillä tai yhteisön hyväksymissä ohjelmissa säädetyillä toimenpiteillä, joilla lähennetään lainsäädäntöä kaupan helpottamiseksi, on todennäköisiä vaikutuksia yhden tai useamman AKT-valtion etuihin, yhteisö ilmoittaa niistä AKT-ryhmän sihteeristölle ja kyseisille AKT-valtioille ennen niiden hyväksymistä.

2. Jotta yhteisö voi ottaa huomioon AKT-ryhmän edut, neuvotteluja käydään viimeksi mainitun sitä pyytäessä tämän sopimuksen 12 artiklan määräysten mukaisesti tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

3. Jos kaupan helpottamiseksi annetut, voimassa olevat yhteisön säännöt tai määräykset vaikuttavat yhden tai useamman AKT-valtion etuihin tai jos tällaisten sääntöjen tai määräysten tulkinta, soveltaminen tai hallinnointi vaikuttaa kyseisiin etuihin, neuvotteluja käydään 12 artiklan määräysten mukaisesti kyseisten AKT-valtioiden sitä pyytäessä tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi.

4. Osapuolet voivat tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi tuoda yhteisessä kaupan alan ministerikomiteassa esiin myös muita kauppiaan liittyviä ongelmia, joita voi syntyä jäsenvaltioiden toteuttamista tai suunnittelemista toimenpiteistä.

5. Osapuolet ilmoittavat tällaisista toimenpiteistä toisilleen neuvottelujen tuloksellisuuden varmistamiseksi.

6. Osapuolet sopivat, että neuvottelujen käymisen talouskumppanuussopimuksen toimielimissä ja tiedon välittämisen niiden kautta tällaisten sopimusten soveltamisalaan kuuluvista asioista katsotaan täyttävän tämän artiklan ja tämän sopimuksen 12 artiklan määräykset, jos kaikki ne AKT-valtiot, joihin vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat, ovat sen talouskumppanuussopimuksen allekirjoittajamaita, jonka puitteissa neuvotteluja käytiin tai tietoa välitettiin."

32. Korvataan 41 artiklan 5 kohta seuraavasti:

"5. Yhteisö tukee 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta AKT-valtioiden pyrkimyksiä vahvistaa niiden edellytyksiä tarjota palveluja. Erityistä huomiota kiinnitetään työvoimaan, liiketoimintaan, jakeluun, rahoitukseen, matkailuun, kulttuuriin ja rakentamiseen liittyviin palveluihin sekä niihin liittyviin teknisiin palveluihin AKT-valtioiden kilpailukyvyn parantamiseksi ja sitä kautta AKT-valtioiden tavara- ja palvelukaupan arvon ja määrän lisäämiseksi."

33. Korvataan 42 artiklan 4 kohta seuraavasti:

"4. Yhteisö tukee 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta AKT-valtioiden pyrkimyksiä kehittää ja edistää tehokkaita ja kustannustehokkaita merikuljetuspalveluja AKT-valtioissa niiden toimijoiden osuuden kasvattamiseksi kansainvälisissä laivauspalveluissa."

34. Korvataan 43 artiklan 5 kohta seuraavasti:

"5. Lisäksi osapuolet sopivat vauhdittavansa keskinäistä yhteistyötään tieto- ja viestintätekniikoiden sekä tietoyhteiskunnan aloilla. Yhteistyössä keskitytään 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta erityisesti viestintäjärjestelmien nykyistä parempaan täydentävyyteen ja yhdenmukaisuuteen kansallisella, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla sekä niiden mukauttamiseen uuden tekniikan vaatimuksiin."

35. Korvataan 44 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Yhteisö tukee 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta AKT-valtioiden pyrkimyksiä vahvistaa niiden valmiuksia toimia kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla, mihin tarvittaessa sisältyy niiden institutionaalisten puitteiden kehittäminen ja tukeminen."

36. Korvataan 45 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"3. Osapuolet sopivat myös vahvistavansa alan yhteistyötään tehokkaiden kilpailupolitiikkojen laatimiseksi ja tukemiseksi tarkoituksenmukaisten kansallisten kilpailuelinten toimesta, joka asteittain varmistavat sen, että niin yksityiset kuin valtion yritykset soveltavat kilpailusääntöjä tehokkaasti. Tämän alan yhteistyöhön kuuluu 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta erityisesti avustaminen tarkoituksenmukaisen lainsäädäntökehyksen laatimisessa ja sen hallinnollisessa toimeenpanossa, ottaen huomioon erityisesti vähiten kehittyneiden maiden erityistilanne."

37. Korvataan 46 artiklan 6 kohta seuraavasti:

"6. Lisäksi osapuolet sopivat vahvistavansa alan yhteistyötään. Pyynnöstä yhteistyö voidaan yhteisesti sovituin ehdoin sekä 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta ulottaa muun muassa seuraaville aloille: teollis- ja tekijänoikeuksien suojaa ja noudattamista koskevien lakien ja asetusten valmistelu, kyseisten oikeuksien oikeudenhaltijan toimesta tapahtuvan väärinkäytön ja kilpailijoiden toimesta tapahtuvan näiden oikeuksien rikkomisten estäminen, kansallisten ja alueellisten virastojen ja muiden elinten perustaminen ja vahvistaminen, myös tuki toimeenpanoon ja suojeluun osallistuville alueellisille teollis- ja tekijänoikeusjärjestöille henkilöstön koulutus mukaan luettuna."

38. Korvataan 47 artiklan 2 kohdan johdantokappale seuraavasti:

"2. Yhteistyöllä standardoinnin ja sertifiointin aloilla pyritään 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta edistämään osapuolten välillä yhteensopivia järjestelmiä, erityisesti:"

39. Korvataan 48 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"3. Osapuolet sopivat 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta lujittavansa yhteistyötään AKT-valtioiden julkisen ja yksityisen sektorin toimintaedellytysten vahvistamiseksi tällä alalla.

40 Muutetaan 49 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Osapuolet vahvistavat sitoumuksensa edistää kansainvälisen kaupan kehittämistä niin, että varmistetaan ympäristön kestävä ja järkevä hoito alan kansainvälisten sopimusten ja sitoumusten mukaisesti sekä osapuolten kehitystaso asianmukaisesti huomioon ottaen. Ne ovat yhtä mieltä siitä, että AKT-valtioiden erityistarpeet ja -vaatimukset olisi otettava huomioon ympäristöalan toimien suunnittelussa ja toteutuksessa, myös 32 a artiklan määräysten osalta."

b) Lisätään kohta seuraavasti:

"3. Osapuolet sopivat, että ympäristötoimenpiteitä ei pitäisi käyttää protektionistisiin tarkoituksiin."

41. Korvataan 50 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"3. Osapuolet sopivat, että työelämää koskevia säännöksiä ei olisi käytettävä protektionistisiin tarkoituksiin."

42. Korvataan 51 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Yhteistyöllä pyritään 35 artiklan mukaisesti ja I osastossa määriteltyjen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kautta erityisesti parantamaan alan institutionaalisia ja teknisiä toimintaedellytyksiä, perustamaan keskinäiseen tiedotukseen tarkoitettuja, vaarallisia tuotteita koskevia nopeita varoitussjärjestelmiä, vaihtamaan tietoja ja kokemuksia tuotteita ja tuoteturvallisuutta koskevan, markkinoille saattamisen jälkeisen valvonnan käyttöönotosta ja toiminnasta, parantamaan kuluttajille annettavia tietoja hinnoista sekä tarjolla olevien tuotteiden ja palvelujen ominaisuuksista, kannustamaan riippumattomien kuluttajajärjestöjen ja kuluttajien edustajien välisten yhteyksien luomista, parantamaan kuluttajapolitiikkojen ja -järjestelmien yhteensopivuutta, ilmoittamaan lainsäädännön toimeenpanosta ja edistämään yhteistyötä haitallisten tai sopimattomien liiketapojen tutkimisessa sekä panemaan täytäntöön vientikieltoja osapuolten välisessä sellaisten tavaroiden ja palvelujen kaupassa, joiden markkinoille saattaminen on kielletty niiden tuotantomaassa."

43. Korvataan 56 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Kehitysrahoitusyhteistyötä toteutetaan AKT-valtioiden vahvistamien kehitystä koskevien tavoitteiden, strategioiden ja painopisteiden perusteella ja niiden mukaisesti kansallisella, alueellisella ja AKT-maiden välisellä tasolla. Niiden maantieteelliset, yhteiskunnalliset ja kulttuuriset erityispiirteet samoin kuin niiden erityiset voimavarat otetaan huomioon. Kansainvälisesti sovitun, avun tuloksellisuutta koskevan toimintasuunnitelman mukaisesti yhteistyö perustuu omistajuuteen, johdonmukaisuuteen, avunantajien koordinointiin ja yhdenmukaistamiseen, kehitystuloskeskeiseen hallinnointiin ja molemminpuoliseen vastuuvollisuuteen. Erityisesti yhteistyöllä

- a) edistetään paikallista itsehallintaa kaikilla kehitysprosessin tasoilla,
- b) ilmennetään keskinäisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin perustuvaa kumppanuutta,
- c) korostetaan ennustettavuuden ja varmuuden merkitystä varojen jakamisessa, joka toteutetaan erittäin edullisin ehdoin ja jatkuvasti,
- d) pyritään joustavuuteen ja siihen, että kunkin AKT-valtion tilanne sekä asianomaisen hankkeen tai ohjelman erityisluonne otetaan huomioon, ja
- e) varmistetaan tuloksellisuus, koordinointi ja johdonmukaisuus."

44. Muutetaan 58 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan 1 kohdan b alakohta seuraavasti:
 - "b) alueelliset tai valtioidenväliset elimet, joihin kuuluu yksi tai useampi AKT-valtio – mukaan luettuina Afrikan unioni tai muut sellaiset elimet, joiden jäsenenä on muitakin kuin AKT-valtioita – ja joilla on näiden AKT-valtioiden valtuutus, ja".
- b) Muutetaan 2 kohta seuraavasti:
 - i) Korvataan d alakohta seuraavasti:
 - "d) AKT-valtioista tai yhteisöstä peräisin oleville rahoituksen välittäjille, jotka tekevät, edistävät ja rahoittavat yksityisiä tai julkisia sijoituksia AKT-valtioissa,".

- ii) Korvataan f alakohta seuraavasti:

"f) AKT-valtioiden ryhmään kuulumattomille kehitysmaille niiden osallistuessa yhteiseen aloitteeseen tai alueellisen järjestön toimintaan AKT-valtioiden kanssa tämän sopimuksen liitteessä IV olevan 6 artiklan mukaisesti."

45. Korvataan 60 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan c alakohta seuraavasti:

"c) ulkoisista häiriöistä, kuten vientitulojen epävakaudesta, aiheutuvien ja sosioekonomisiin uudistuksiin ja politiikkoihin kohdistuvien lyhytaikaisten haittavaikutusten lieventäminen,"

- b) Korvataan g alakohta seuraavasti:

"g) humanitaarinen ja hätäapu, myös pakolaisten ja kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden auttaminen, toimet lyhytkestoisten hätäapu- ja kunnostustoimien niveltämiseksi pitkän aikavälin kehitykseen kriisitilanteissa ja niiden jälkeen sekä katastrofivalmius."

46. Korvataan 61 artikla seuraavasti:

- a) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Suoraa talousarviotukea myönnetään makrotaloudellisiin tai alakohtaisiin uudistuksiin edellyttäen, että

- a) huolellisesti määritellyt, köyhyyteen keskittyvät kansalliset tai alakohtaiset kehitysstrategiat ovat olemassa tai täytäntöönpanovaiheessa,
- b) maan itsensä laatimat ja sen tärkeimpien avunantajien, kansainväliset rahoituslaitokset tarvittaessa mukaan luettuina, myönteisesti arvioimat, tarkoin määritellyt ja vakauteen pyrkivät makrotaloudelliset politiikat ovat olemassa tai täytäntöönpanovaiheessa, ja
- c) julkinen varainhoito on riittävän avointa, vastuullista ja tehokasta.

Yhteisö mukautuu kunkin AKT-maan järjestelmiin ja menettelyihin, valvoo talousarviotukeaan yhdessä kumppanimaan kanssa ja tukee kumppanimaiden pyrkimyksiä parantaa maan sisäistä vastuuvollisuutta, parlamentaarista valvontaa, tarkastusvalmiuksia ja julkista tiedonsaantia."

- b) Korvataan 5 kohta seuraavasti:

"5. Yhteistyön monivuotisen rahoituskehiksen korvamerkittyjä varoja, Euroopan investointipankin, jäljempänä 'pankki', omia varoja ja tarvittaessa muita Euroopan yhteisön talousarviosta myönnettäviä varoja käytetään tämän sopimuksen puitteissa sellaisten hankkeiden, ohjelmien ja muiden toimintamuotojen rahoittamiseen, joilla edistetään tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista."

47. Korvataan 66 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. AKT-valtioiden velkataakan keventämiseksi ja maksutaseongelmien helpottamiseksi osapuolet sopivat, että yhteistyön monivuotisen rahoituskehysten varoja käytetään kansainvälisesti hyväksyttyihin velkahelpotusaloitteisiin AKT-valtioiden eduksi. Yhteisö sitoutuu lisäksi selvittämään, miten muita yhteisön varoja voidaan pitkällä aikavälillä käyttää kansainvälisesti hyväksyttyjen velkahelpotusaloitteiden tukemiseen."

48. Korvataan 67 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Tämän sopimuksen mukaisella yhteistyön monivuotisella rahoituskehyksellä tuetaan AKT-valtioiden toteuttamia makrotaloudellisia ja alakohtaisia uudistuksia. Osapuolet varmistavat tällöin, että sopeutus on taloudellisesti elinvoimaista sekä yhteiskunnallisesti ja poliittisesti hyväksyttävissä olevaa. Tukea myönnetään makrotaloudellisella tai alakohtaisella tasolla täytäntöön pantuihin tai suunniteltuihin uudistuksiin yhteisön ja asianomaisen AKT-valtion yhteisen arvioinnin mukaisesti sekä uudistustoimien yleisen arvioinnin perusteella. Yhteinen arviointi mukautetaan mahdollisuuksien mukaan maakohtaisiin järjestelyihin, ja tukea valvotaan saavutettujen tulosten perusteella. Tukiohjelmien tärkeä ominaisuus on varojen nopea käyttö."

49. Korvataan 4 osan II osaston 3 luvun otsikko seuraavasti:

"3 LUKU

Tuki ulkoisten häiriöiden vuoksi".

50. Korvataan 68 artikla seuraavasti:

"68 artikla

1. Osapuolet tunnustavat, että ulkoisista häiriöistä johtuva makrotalouden epävakaus saattaa vaikuttaa haitallisesti AKT-valtioiden kehitykseen ja vaarantaa niiden kehitysvaatimusten täyttymisen. Siksi tämän sopimuksen mukaiseen yhteistyön monivuotiseen rahoituskehikseen luodaan lisärahoitusjärjestelmä, jolla lievitetään ulkoisista häiriöistä johtuvia lyhyen aikavälin kielteisiä vaikutuksia, vaikutus vientituloihin mukaan luettuna.
2. Tuen tarkoituksena on turvata sosioekonomiset uudistukset ja politiikat, joihin tulojen väheneminen saattaa vaikuttaa kielteisesti, sekä lievittää häiriöiden kielteisiä lyhyen aikavälin vaikutuksia.
3. AKT-valtioiden talouksien erittäin voimakas riippuvuus viennistä ja erityisesti maatalouden ja kaivostoiminnan tuotteiden viennistä otetaan huomioon varoja jaettaessa. Tässä suhteessa AKT-valtiot, jotka ovat vähiten kehittyneitä tai sisämaa- tai saarivaltioita tai jotka ovat konfliktin tai luonnononnettomuuden jälkitilanteessa, saavat muita edullisemman kohtelun.

4. Lisävarat myönnetään tukimekanismia koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. Nämä esitetään rahoitusehtoja koskevassa liitteessä II.

5. Yhteisö tukee myös markkinaehtoisia vakuutusjärjestelmiä, jotka on tarkoitettu AKT-valtioille, jotka haluavat suojautua ulkoisten häiriöiden lyhytaikaisilta vaikutuksilta."

51. Korvataan 4 osan II osaston 6 luvun otsikko seuraavasti:

"6 LUKU

Humanitaarinen apu, hätäapu ja hätätilanteen jälkeinen apu".

52. Korvataan 72 artikla seuraavasti:

"72 artikla

Yleisperiaate

1. Humanitaarista apua, hätäapua ja hätätilanteen jälkeistä apua annetaan kriisitilanteissa. Humanitaarisella ja hätäavulla pyritään pelastamaan ja suojelemaan ihmishenkiä sekä ehkäisemään ja lievittämään inhimillisiä kärsimyksiä tarpeen vaatiessa. Hätätilanteen jälkeisen avun tavoitteena on rahoittaa kunnostustoimia ja niveltää lyhytkestoinen hätäapu pidemmän aikavälin kehitysohjelmiin.

2. Kriisitalanteilla, joihin luetaan myös pitkäkestoinen rakenteellinen epävakaus ja hauraus, tarkoitetaan tilanteita, joissa laki ja järjestys tai väestön turvallisuus ovat uhattuina ja jotka uhkaavat kärjistyä aseelliseksi selkkaukseksi tai horjuttaa maan vakautta. Kriisitalanteen voi synnyttää myös luonnononnettomuus, ihmisen aiheuttama kriisi, kuten sota tai muu selkkaus, tai vaikutuksiltaan vastaavat erityisolosuhteet, jotka liittyvät esimerkiksi ilmastomuutokseen, ympäristön pilaantumiseen, energian ja luonnonvarojen saantiin tai äärimmäiseen köyhyyteen.
3. Humanitaarista apua, hätäapua ja hätätilanteen jälkeistä apua annetaan hätäapu, kunnostus ja kehitystyö yhteen niveltäen niin kauan kuin uhreilla on näistä tilanteista johtuvia tarpeita.
4. Humanitaarista apua annetaan yksinomaan kriisitalanteen uhrien tarpeiden ja edun perusteella sekä noudattaen kansainvälisen humanitaarisen oikeuden periaatteita, jotka ovat humanisuus, tasapuolisuus, puolueettomuus ja riippumattomuus. Uhreja ei saa missään tapauksessa syrjiä rodun, etnisen alkuperän, uskonnon, sukupuolen, iän, kansallisuuden tai poliittisen suuntauksen vuoksi. Vapaa pääsy uhrien luokse ja heidän suojelunsa sekä humanitaaristen järjestöjen henkilöstön ja välineistön turvallisuus on taattava.
5. Humanitaarinen apu, hätäapu ja hätätilanteen jälkeinen apu rahoitetaan yhteistyön monivuotisesta rahoituskehiksestä, jos apua ei voida rahoittaa unionin talousarviosta. Humanitaarisen avun, hätäavun ja hätätilanteen jälkeisen avun täytäntöönpanossa tavoitteena on täydentävyys ja koordinointi jäsenvaltioiden toimien kanssa, ja siinä noudatetaan avun tuloksellisuutta koskevia parhaita käytäntöjä."

53. Lisätään artikla seuraavasti:

"72 a artikla

Tavoite

1. Humanitaarisen ja hätäavun tarkoituksena on
 - a) suojella ihmishenkiä kriiseissä ja niiden jälkitilanteissa;
 - b) osallistua humanitaarisen avun rahoitukseen ja toimittamiseen ja kaikin käytettävissä olevin logistisin keinoin sen varmistamiseen, että apu menee suoraan sitä tarvitseville;
 - c) toteuttaa lyhyen aikavälin kunnostus- ja jälleenrakennustoimia, jotta uhreilla olisi sosioekonomisen integroitumisen vähimmäisedellytykset ja luoda mahdollisimman pian olosuhteet kehityksen jatkumiselle kyseisten AKT-maiden ja -alueiden määrittelemien pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti;
 - d) huolehtia luonnonmullistusten tai ihmisen aiheuttamien onnettomuuksien takia siirtymään joutuneiden ihmisten (pakolaisten, kotiseudultaan siirtymään joutuneiden henkilöiden ja paluumuuttajien) kaikista tarpeista (riippumatta siitä, missä pakolaiset ja kotiseudultaan siirtymään joutuneet sijaitsevat) sekä helpottaa heidän vapaaehtoista kotiuttamistaan ja kotoutumistaan alkuperämaahansa; ja

- e) avustaa AKT-valtiota tai -aluetta suuronnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja niihin varautumisen lyhyen aikavälin järjestelmien, kuten ennustus- ja ennakkovarointusjärjestelmien, luomisessa suuronnettomuuksien seurausten lieventämiseksi.
2. Apua voidaan antaa myös AKT-valtioille ja -alueille, jotka ottavat vastaan pakolaisia tai paluumuuttajia, sellaisten akuuttien tarpeiden täyttämiseksi, joita hätäapu ei kata.
3. Hätätilanteen jälkeisten toimien tavoitteena on kriisin vuoksi tarvittava fyysinen ja yhteiskunnallinen kunnostaminen ja toimet voidaan toteuttaa niin, että lyhytkestoinen hätäapu ja kunnostus kytketään pidemmän aikavälin kehitysohjelmiin, jotka rahoitetaan maaohjelmista, alueohjelmista tai AKT-maiden välisestä ohjelmasta. Tällaisten toimien on oltava välttämättömiä hätävaiheesta kehitysvaiheeseen siirtymisen kannalta, edistettävä kriisistä kärsineiden väestönsien sosioekonomista integroitumista, poistettava mahdollisuuksien rajoissa kriisin syyt sekä vahvistettava instituutioita ja paikallisten ja kansallisten toimijoiden omaa roolia kestävän kehityspolitiikan laatimisessa kyseiselle AKT-valtiolle.
4. Edellä 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetut suuronnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja niihin varautumisen lyhyen aikavälin järjestelmät sovitetaan yhteen muiden käytössä olevien suuronnettomuuksien ennaltaehkäisyyn ja niihin varautumisen järjestelmien kanssa.

Kansallisten, alueellisten ja kaikki AKT-valtiot kattavien suuronnettomuuksien riskin vähentämis- ja hallintajärjestelmien kehittäminen ja vahvistaminen auttaa AKT-valtioita parantamaan kykyään selviytyä suuronnettomuuksien vaikutuksista. Kaikkea tähän liittyvää toimintaa voidaan jatkaa yhteistyössä sellaisten alueellisten ja kansainvälisten järjestöjen ja ohjelmien kanssa, joilla on näyttöä suuronnettomuuksien riskin vähentämisestä."

54. Korvataan 73 artikla seuraavasti:

"73 artikla

Täytäntöönpano

1. Avustusoperaatioita toteutetaan kriisitilanteesta kärsivän AKT-maan tai -alueen pyynnöstä, komission aloitteesta tai kansainvälisten järjestöjen taikka paikallisten tai kansainvälisten valtiosta riippumattomien järjestöjen kehotuksesta.
2. Yhteisö toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet, jotta toiminta olisi nopeaa, mikä on välttämätöntä niiden välittömien tarpeiden täyttämiseksi, joihin apua tarvitaan. Apua hallinnoidaan ja se pannaan täytäntöön siten, että toiminta on nopeaa, joustavaa ja tehokasta.
3. Koska tämän luvun nojalla annettava apu on luonteeltaan kehitysapua, sitä voidaan asianomaisen valtion tai alueen pyynnöstä käyttää poikkeuksellisesti yhdessä maaohjelman kanssa."

55. Korvataan 76 artiklan 1 kohdan d alakohta seuraavasti:

"d) lainoja pankin omista varoista ja investointikehyksestä, jonka ehdot on esitetty tämän sopimuksen liitteessä II. Tällaisia lainoja voidaan käyttää myös perusinfrastruktuuriin tehtävien julkisten investointien rahoittamiseen."

56. Korvataan 95 artiklan 3 kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

"3. Viimeistään 12 kuukautta ennen ensimmäisen viisivuotiskauden päättymistä yhteisö ja jäsenvaltiot toisaalta ja AKT- valtiot toisaalta ilmoittavat toiselle osapuolelle, mitä määräyksiä ne haluavat tarkistaa sopimuksen mahdollista muuttamista varten. Tämän määräajan estämättä, jos toinen osapuoli pyytää sopimuksen määräysten tarkistamista, toisella osapuolella on kaksi kuukautta aikaa pyytää, että tämä tarkistus laajennetaan koskemaan myös muita alkuperäisen pyynnön kohteena oleviin määräyksiin liittyviä määräyksiä."

57. Korvataan 100 artiklan toinen kohta seuraavasti:

"Tämä sopimus laaditaan bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, slovakian, sloveenin, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä kahtena kappaleena, jonka jokainen teksti on yhtä todistusvoimainen, ja se talletetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristön ja AKT-valtioiden sihteeristön arkistoihin, jotka molemmat toimittavat oikeaksi todistetun jäljennöksen siitä kunkin allekirjoittajavaltion hallitukselle."

C. LIITTEET

1. Korvataan liite II, sellaisena kuin se on muutettuna 29 päivänä toukokuuta 2009 tehdyllä AKT-EY-ministerineuvoston päätöksellä N:o 1/2009¹, seuraavasti:

- a) Korvataan 1 artikla seuraavasti:

"1 artikla

1. Tässä luvussa vahvistetaan investointikehyksen alaisia toimia, Euroopan investointipankin (EIP) omista varoista myöntämiä lainoja sekä erityistoimia koskevat rahoitusehdot. Nämä varat voidaan ohjata tukikelpoisille yrityksille joko suoraan tai välillisesti hyväksytyjen sijoitusrahastojen ja/tai rahoituksen välittäjien kautta.
2. Tässä liitteessä tarkoitetut varat korkotukia varten otetaan liitteessä I b olevassa 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetusta korkotukimäärärahasta.
3. Korkotuet voidaan pääomittaa tai käyttää avustuksina. Korkotuen määrä, jonka arvo lasketaan lainan suoritusajankohtina, vähennetään liitteessä I b olevan 2 kohdan c alakohdassa määritellystä korkotukimäärärahasta ja maksetaan suoraan EIP:lle. Enintään 10 prosenttia korkotukimäärärahasta voidaan käyttää hankkeisiin liittyvän teknisen avun antamiseen AKT-valtioissa.

4. Nämä ehdot eivät vaikuta ehtoihin, joita AKT-valtioille saatetaan asettaa voimakkaasti velkaantuneita köyhiä maita koskevan HIPC-aloitteen tai muiden velanhoitokyvyn parantamiseen tähtäävien kansainvälisten järjestelyjen puitteissa asetettujen lainarajoitusten perusteella. Jos tällaiset puitteet edellyttävät, että lainan korkoa on alennettava enemmän kuin kolmella prosentilla, kuten kyseisen luvun 2 ja 4 artiklassa sallitaan, EIP pyrkii alentamaan rahoituksen keskimääräisiä kustannuksia osallistumalla soveltuvaan yhteisrahoitukseen muiden avunantajien kanssa. Ellei tätä pidetä mahdollisena, EIP:n lainan korkoa voidaan alentaa HIPC-aloitteessa tai muussa velanhoitokyvyn parantamiseen tähtäävässä kansainvälisessä järjestelyssä vahvistetulle tasolle."

b) Korvataan 2 artiklan 7 ja 8 kohta seuraavasti:

"7. Tavallisia lainoja voidaan myöntää edullisin ehdoin maille, joihin ei sovelleta HIPC-aloitteen tai muun velanhoitokyvyn parantamiseen tähtäävän kansainvälisen järjestelyn puitteissa asetettuja lainarajoituksia, seuraavissa tapauksissa:

- a) yksityissektorin kehityksen kannalta välttämättömiin infrastruktuurihankkeisiin vähiten kehittyneissä maissa, selkkauksista toipuvissa maissa ja luonnononnettomuuksista toipuvissa maissa. Tällöin lainan korkoa alennetaan enintään kolmella prosentilla;
- b) hankkeisiin, joihin sisältyy rakenneuudistustoimia osana yksityistämistä tai joiden sosiaaliset tai ympäristöön liittyvät edut ovat merkittäviä ja selvästi osoitettavissa. Tällöin lainoille voidaan myöntää korkotukea, jonka määrä ja muoto päätetään hankkeen erityispiirteiden perusteella. Korkotuki on kuitenkin enintään kolme prosenttia.

Edellä a ja b alakohdassa tarkoitettujen lainojen lopullinen korko on joka tapauksessa aina vähintään 50 prosenttia viitekorosta.

8. Varat näihin edullisin ehdoin rahoitettaviin tarkoituksiin saadaan tämän sopimuksen liitteessä I b olevassa 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettua korkotukimäärärahasta."

- c) Korvataan 4 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. EIP:n omista varoistaan rahoittamia lainoja myönnetään seuraavin ehdoin:

- a) viitekorko on se, jota EIP soveltaa sopimuksen allekirjoituspäivänä tai maksun suorituspäivänä valuuttaa ja takaisinmaksuaikoja koskevien ehtojen osalta samanlaisiin lainoihin;
- b) kuitenkin niiden maiden osalta, joihin ei sovelleta HIPC-aloitteen tai muun velanhoitokyvyn parantamiseen tähtäävän kansainvälisen järjestelyn puitteissa asetettuja lainarajoituksia,
 - i) julkisen sektorin hankkeisiin sovelletaan pääsääntöisesti enintään kolmen prosentin korkotukea;

- ii) edellä 2 artiklan 7 kohdan b alakohdassa tarkoitetuiksi hankkeiksi katsottaviin yksityissektorin hankkeisiin voidaan soveltaa korkotukia samoin ehdoin kuin kyseisessä kohdassa tarkoitettuihin hankkeisiin.

Lopullinen korko on joka tapauksessa aina vähintään 50 prosenttia viitekorosta;

- c) EIP:n omista varoistaan rahoittamien lainojen takaisinmaksuaika määräytyy hankkeen taloudellisten ja rahoituksellisten ominaisuuksien perusteella. Lainoihin sisältyy tavallisesti aika, jona lyhennyksiä ei peritä ja joka vahvistetaan hankkeen rakentamiskampanjan perusteella."

2. Muutetaan liite III seuraavasti:

- a) Korvataan 1 artiklan a ja b alakohta seuraavasti:

- "a) vahvistetaan yritystoiminnan kehittämiskeskuksen (YKK) asemaa, jotta AKT-maille ja -alueille voidaan antaa niiden tarvitsemaa tukea yksityissektorinsa kehittämistoimien edistämiseksi; ja
- b) vahvistetaan maatalouden ja maaseudun yhteistyön teknisen keskuksen asemaa AKT-valtioiden institutionaalisten toimintaedellytysten, erityisesti tiedonhallinnan, kehittämisessä maatalouden tuottavuutta parantavan tekniikan käytön lisäämiseksi sekä markkinoinnin, elintarviketurvan ja maaseudun kehittämiseksi."

- b) Korvataan 2 artikla seuraavasti:

"2 artikla

YKK

1. YKK edistää yksityissektorin kehittämistä tukevaa liiketoimintaympäristöä ja tukee yksityissektorin kehitysstrategioiden täytäntöönpanoa AKT-valtioissa tarjoamalla AKT-valtioiden yrityksille muita kuin rahoituspalveluja, esimerkiksi konsulttipalveluja, ja tukemalla yhteisön ja AKT-valtioiden talouden toimijoiden yhteisaloitteita. Talouskumppanuussopimusten täytäntöönpanosta johtuvat tarpeet otetaan tässä yhteydessä asianmukaisesti huomioon.

2. YKK pyrkii auttamaan AKT-valtioiden yksityisyrityksiä niiden kilpailukyvyyn parantamisessa kaikilla talouden sektoreilla. Erityisesti se

- a) helpottaa ja edistää AKT-valtioiden ja EU:n yritysten välistä yhteistyötä ja kumppanuutta;
- b) auttaa liike-elämän tukipalvelujen kehittämisessä tukemalla yksityissektorin omistamien organisaatioiden toimintaedellytysten kehittämistä tai teknisten, ammatillisten, liikkeenjohdollisten, kaupallisten tai koulutukseen liittyvien tukipalvelujen toimittajia;

- c) tukee investointien edistämistoimia, kuten investointien edistämiseen erikoistuneita organisaatioita, investointialan konferenssien järjestämistä, koulutusohjelmia, strategiatyöryhmiä sekä investointien edistämistoimien seurantaa;
 - d) tukee aloitteita, joilla edistetään innovointia ja kaikkiin liikkeenjohdollisiin näkökohtiin liittyvien tekniikkojen, taitotiedon ja parhaiden käytänteiden siirtämistä;
 - e) tiedottaa AKT-valtioiden yksityissektorille tämän sopimuksen määräyksistä; ja
 - f) tiedottaa eurooppalaisille yrityksille ja yksityissektorin organisaatioille liiketoimintaa AKT-valtioissa koskevista mahdollisuuksista ja säännöistä.
3. YKK osallistuu myös liiketoimintaympäristön kohentamiseen kansallisella ja alueellisella tasolla tarkoituksenaan tukea yrityksiä, jotta ne hyödyntäisivät alueellisen yhdentymisen ja kaupan avautumisen tarjoamat mahdollisuudet. Tähän sisältyy
- a) yritysten auttaminen täyttämään voimassa olevat ja uudet laatu- ja muut vaatimukset, joita alueellisen yhdentymisen eteneminen ja talouskumppanuussopimusten täytäntöönpano asettavat;
 - b) tiedottaminen AKT-valtioiden yksityissektorin paikallistason toimijoille laatuvaatimuksista ja tuotestandardeista ulkomaan markkinoilla;

- c) liiketoimintaympäristön alueellisten ja kansallisten uudistusten tukeminen muun muassa edistämällä yksityissektorin ja julkisten laitosten välistä vuoropuhelua; ja
- d) kansallisten ja/tai alueellisten palvelunvälittäjien aseman ja tehtävien vahvistaminen.

4. KK:n toiminta perustuu yhteensovittamiseen, täydentävyyteen ja lisäarvoon kaikissa julkisten tai yksityisten tahojen yksityissektorin kehittämiseksi tekemissä aloitteissa. Erityisesti YKK:n toiminta on yhdenmukaista tämän sopimuksen 3. osassa tarkoitettujen kansallisten ja alueellisten kehitysstrategioiden kanssa. Tehtäviensä hoidossa YKK harjoittaa valikoivuutta ja huolehtii rahoituksen kestävydestä. Se myös huolehtii tarkoituksenmukaisesta työnjaosta päätoimipaikkansa ja aluetoimistojensa välillä.

5. YKK:n toimintaa arvioidaan määräajoin.

6. Suurlähettiläskomitea toimii keskuksen valvontaviranomaisena. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen se

- a) vahvistaa keskuksen perussäännön;
- b) nimittää hallintoneuvoston jäsenet;

c) nimittää keskuksen johdon hallintoneuvoston ehdotuksesta; ja

d) valvoo keskuksen yleisstrategiaa ja hallintoneuvoston työtä.

7. Keskuksen perussäännön mukaisesti hallintoneuvosto

a) vahvistaa varainhoito-, henkilöstö- ja toimintasäännöt;

b) valvoo keskuksen toimintaa;

c) hyväksyy keskuksen ohjelman ja talousarvion;

d) laatii määräajoin raportteja ja arviointeja ja toimittaa ne valvontaviranomaiselle; ja

e) suorittaa kaikki muut keskuksen perussäännössä sille osoitetut tehtävät.

8. Keskuksen talousarvio rahoitetaan tässä sopimuksessa vahvistettujen, kehitysrahoitusyhteistyötä koskevien sääntöjen mukaisesti."

c) Korvataan 3 artikla seuraavasti:

"3 artikla

Maatalouden ja maaseudun yhteistyön tekninen keskus

1. Maatalouden ja maaseudun yhteistyön teknisen keskuksen tehtävänä on vahvistaa AKT-valtioiden maatalouden ja maaseudun kehittämisjärjestöjen poliittisten ja institutionaalisten toimintaedellytysten kehittämistä sekä tiedottamisen ja viestinnän hallintavalmiuksia. Se avustaa kyseisiä järjestöjä sellaisten politiikkojen ja ohjelmien laadinnassa ja täytäntöönpanossa, joilla vähennetään köyhyyttä, edistetään kestävää elintarviketurvaa, säilytetään luonnonvaroja ja lisätään näin AKT-valtioiden itsenäisyyttä maaseudun ja maatalouden kehittämisessä.

2. Maatalouden ja maaseudun yhteistyön tekninen keskus

a) kehittää ja toimittaa tietopalveluja ja varmistaa, että maatalouden ja maaseudun kehittämisen alan tutkimus ja koulutusmahdollisuuksia parannetaan ja innovaatioita hyödynnetään maatalouden ja maaseudun kehittämisen edistämiseksi, ja

b) kehittää ja vahvistaa AKT-valtioiden valmiuksia

i) parantaa maataloutta ja maaseudun kehittämistä koskevien politiikkojen ja strategioiden laatimista ja hallintaa kansallisella ja alueellisella tasolla, tietojenkeruuseen sekä politiikan tutkimukseen, analysointiin ja laatimiseen liittyvien valmiuksien parantaminen mukaan luettuna,

- ii) kehittää tiedon ja viestinnän hallintaa erityisesti osana kansallista maatalousalan strategiaa,
- iii) edistää tehokasta toimielinten sisäistä tiedon ja viestinnän hallintaa toimien seurannan varmistamiseksi sekä yhteenliittymien perustamista alueellisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa,
- iv) edistää hajautettua tiedon ja viestinnän hallintaa paikallisella ja kansallisella tasolla,
- v) tukee aloitteita alueellisen yhteistyön avulla, ja
- vi) laatia lähestymistapoja politiikan maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi.

3. Keskus tukee alueellisia aloitteita ja verkostoja ja jakaa toimintavalmiuksien kehittämisohjelmat asteittain soveltuvien AKT-valtioiden organisaatioiden kanssa. Tässä tarkoituksessa keskus tukee hajautettuja alueellisia tietoverkkoja. Tällaiset verkot luodaan asteittain ja tehokkaasti.

4. Maatalouden ja maaseudun yhteistyön teknisen keskuksen toimintaa arvioidaan määräajoin.

5. Suurlähettiläskomitea toimii keskuksen valvontaviranomaisena. Tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen se
- a) vahvistaa keskuksen perussäännön;
 - b) nimittää hallintoneuvoston jäsenet;
 - c) nimittää keskuksen johdon hallintoneuvoston ehdotuksesta; ja
 - d) valvoo keskuksen yleisstrategiaa ja hallintoneuvoston työtä.
6. Keskuksen perussäännön mukaisesti hallintoneuvosto
- a) vahvistaa varainhoito-, henkilöstö- ja toimintasäännöt;
 - b) valvoo keskuksen toimintaa;
 - c) hyväksyy keskuksen ohjelman ja talousarvion;
 - d) laatii määräajoin raportteja ja arviointeja ja toimittaa ne valvontaviranomaiselle;
 - e) suorittaa kaikki muut keskuksen perussäännössä sille osoitetut tehtävät.

7. Keskuksen talousarvio rahoitetaan tässä sopimuksessa vahvistettujen, kehitysrahoitusyhteistyötä koskevien sääntöjen mukaisesti."
3. Muutetaan liite IV, sellaisena kuin se on muutettuna 15 päivänä joulukuuta 2008 tehdyllä AKT–EY-ministerineuvoston päätöksellä N:o 3/2008¹, seuraavasti:
- a) Korvataan 1,2 ja 3 artikla seuraavasti:

"1 artikla

Tämän sopimuksen puitteissa avustuksin rahoitettavia toimia koskeva ohjelmasuunnittelu tehdään yhteistyön monivuotisen rahoituskehyksen kattaman jakson alussa.

Ohjelmasuunnittelu perustuu omistajuuden, johdonmukaisuuden, avunantajien koordinoinnin ja yhdenmukaistamisen, kehitystuloskeskeisen hallinnoinnin ja molemminpuolisen vastuuvollisuuden periaatteisiin.

Ohjelmasuunnittelulla tarkoitetaan tässä yhteydessä

- a) maakohtaisen, alueellisen tai AKT-maiden välisen strategia-asiakirjan laatimista ja kehittämistä niiden omien keskipitkän aikavälin kehitystavoitteiden ja -strategioiden perusteella ja ottaen huomioon avunantajien yhteisen ohjelmasuunnittelun ja työnjaon periaatteet. Prosessin olisi mahdollisuuksien mukaan edettävä kumppanimaan tai -alueen johdolla;

- b) yhteisöltä selkeää ilmoitusta ohjelmoitavista ohjeellisista määrärahoista, jotka AKT-maalle, -alueelle tai AKT-maiden väliseen yhteistyöhön voidaan myöntää yhteistyön monivuotisen rahoituskehiksen voimassaoloaikana, sekä muita olennaisia tietoja esimerkiksi mahdollisesta ennakkoimattomien tarpeiden varauksesta;
- c) strategia-asiakirjan täytäntöönpanemiseksi tarkoitetun ohjelman laatimista ja hyväksymistä muiden avunantajien ja erityisesti EU:n jäsenvaltioiden antamat sitoumukset huomioon ottaen; ja
- d) tarkistusmenettelyä, joka koskee strategia-asiakirjaa, ohjelmaa ja siihen kohdennettujen varojen määrää.

2 artikla

Maakohtainen strategia-asiakirja

Maakohtaisen strategia-asiakirjan laativat asianomainen AKT-valtio ja EU. Sitä edeltää eri toimijoiden, muun muassa valtiosta riippumattomien toimijoiden, paikallisviranomaisten ja tarvittaessa AKT-maiden parlamenttien, kuuleminen, ja siinä otetaan huomioon aiemmat kokemukset ja parhaat toimintatavat. Maakohtaisen strategia-asiakirjan laativat kyseinen AKT-valtio ja EU lukuisten kehitysyhteistyöalan toimijoiden kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta, ja sen laatimisessa otetaan huomioon aiemmat kokemukset ja parhaat toimintatavat. Kunkin maakohtainen strategia-asiakirja mukautetaan asianomaisen AKT-valtion tarpeisiin ja erityisolosuhteisiin. Maakohtainen strategia-asiakirja on väline, jolla toimet asetetaan tärkeysjärjestykseen ja jolla korostetaan paikallista vastuuta yhteistyöohjelmissa. Mahdolliset erot maan oman tilannearvion ja yhteisön tekemän arvion välillä kirjataan. Maakohtainen strategia-asiakirja sisältää seuraavat vakio-osat:

- a) analyysi maan poliittisesta, taloudellisesta, yhteiskunnallisesta ja ympäristöön liittyvästä tilanteesta, rajoitteista, toimintaedellytyksistä ja näkymistä, mukaan luettuna arvio perustarpeista kuten tuloista asukasta kohti, väestön määrästä ja sosiaalisista mittareista sekä haavoittuvuudesta,
- b) yksityiskohtainen kuvaus maan keskipitkän aikavälin kehitysstrategiasta, selkeästi määritellyt painopisteet ja odotetut rahoitustarpeet,
- c) kuvaus muiden maassa toimivien avunantajien olennaisista suunnitelmista ja toimista, erityisesti kahdenvälisinä avunantajina toimivien EU:n jäsenvaltioiden avustustoimista,
- d) yksityiskohtaiset strategiat, joiden avulla EU voi vastata tarpeisiin. Näiden strategioiden on mahdollisuuksien mukaan voitava täydentää AKT-valtion itsensä ja muiden maassa toimivien avunantajien rahoittamia toimia, ja
- e) maininta edellä mainittujen strategioiden täytäntöönpanoon parhaiten soveltuvista tuki- ja täytäntöönpanomekanismeista.3 artikla – Varojen kohdentaminen

3 artikla

Varojen kohdentaminen

1. Varojen ohjeellinen kohdentaminen AKT-maiden kesken perustuu vakiomuotoisiin, objektiivisiin ja läpinäkyviin tarve- ja suorituskriteereihin. Tässä yhteydessä
 - a) tarpeita arvioitaessa käytetään perusteina tuloja asukasta kohti, väestömäärää, sosiaalisia indikaattoreita, velkaantuneisuusastetta ja alttiutta ulkoisille häiriöille. Vähiten kehittyneille AKT-valtioille annetaan erityiskohtelu, ja saarivaltioiden ja sisämaavaltioiden haavoittuvuus otetaan asianmukaisesti huomioon. Lisäksi otetaan huomioon selkkauksista ja luonnononnettomuuksista toipuvien maiden erityisvaikeudet; ja
 - b) suorituksia arvioitaessa käytetään seuraavia kriteerejä: hallintotapa, edistyminen institutionaalisten uudistusten toteuttamisessa, maan kyky hyödyntää resursseja, nykyisten toimien tehokas toteutus, köyhyyden lievittäminen tai vähentäminen, edistyminen vuosituhaten kehitystavoitteiden saavuttamisessa, kestävän kehityksen toimenpiteet sekä makrotalouspolitiikan ja alakohtaisten politiikkojen saavutukset.

2. Myönnettävät varat muodostuvat seuraavista:
 - a) ohjelmoitava osuus, jolla katetaan makrotaloudellinen tuki, alakohtaiset politiikat sekä ohjelmat ja hankkeet yhteisön avun keskeisten tai muiden alojen tukemiseksi. Tällä ohjelmoitavalla määrällä helpotetaan yhteisön asianomaiselle maalle antaman avun pitkän aikavälin ohjelmasuunnittelua. Nämä määrärahat ovat yhdessä mahdollisten muiden yhteisön varojen kanssa perustana asianomaista maata koskevaa ohjelmaa laadittaessa; ja
 - b) osuus, jolla katetaan ennakoidut tarpeet, esimerkiksi tämän sopimuksen 66 ja 68 artiklassa sekä 72, 72 a ja 73 artiklassa määritellyt tarpeet, joita voidaan rahoittaa kyseisissä artikloissa esitetyin ehdoin, jos tällaista tukea ei voida rahoittaa unionin talousarviosta.
3. Ennakoidut tarpeita koskevasta varauksesta voidaan auttaa maita, jotka eivät voi poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi saada tavanomaisia ohjelmoitavia varoja.
4. Rajoittamatta tarkistuksia koskevan, tämän liitteen 5 artiklan 7 kohdan soveltamista yhteisö voi maan uusien tarpeiden tai poikkeuksellisen suorituskyvyn huomioon ottaen korottaa sille kohdennettuja ohjelmoitavia määrärahoja tai ennakoidut tarpeisiin tarkoitettuja määrärahoja seuraavissa tilanteissa:
 - a) uudet tarpeet voivat johtua poikkeuksellisista olosuhteista, kuten kriisistä tai kriisin jälkeisestä tilanteesta, tai ne voivat olla 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja ennakoidut tarpeita;

- b) suorituskky katsotaan poikkeukselliseksi, jos muuna kuin tukijakson puolivälissä ja lopussa tehtävien tarkistusten ajankohtana maan kaikki ohjelmoitavat määrärahat on sidottu ja maa pystyy tehokkaan köyhyydenvähentämisspolitiikan ja moitteettoman varainhoidon ansiosta hyödyntämään maaohjelmasta myönnettävän lisärahoituksen."

- b. Korvataan 4 artiklan 1–4 kohta seuraavasti:

"1. Edellä mainitut tiedot saatuaan kukin AKT-valtio toimittaa yhteisölle maaohjelmaluonnoksen, joka perustuu maakohtaisessa strategia-asiakirjassa esitettyihin kehitystavoitteisiin ja painopisteisiin ja on johdonmukainen niiden kanssa. Maaohjelmaluonnokseen on sisällyttävä

- a) yleinen budjettituki ja/tai rajoitettu määrä keskeisiä aloja tai alueita, joille tuki olisi keskitettävä;
- b) parhaiten soveltuvat toimenpiteet ja toimet tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseksi yhdellä tai useammalla keskeisellä alalla tai alueella;
- c) yhden tai useamman keskeisen alan tai alueen ulkopuolisille, rajoitetulle määrälle ohjelmia ja hankkeita mahdollisesti varatut varat ja/tai tällaisten toimien pääpiirteet sekä viittaus kutakin osatekijää varten käytettävistä varoista;

- d) ministerineuvoston vahvistamien perusteiden mukaisesti tukikelpoisten valtiosta riippumattomien toimijoiden tyypit, niille kohdennetut varat ja tuettavan, voittoa tavoittelemattoman toiminnan laji;
- e) ehdotukset mahdollisesta osallistumisesta alueellisiin ohjelmiin ja hankkeisiin; ja
- f) mahdollinen varaus vakuutuksen ottamiseksi mahdollisten korvausvaatimusten sekä kustannusten kasvun ja ennakoiduttomien menojen varalta.

2. Maaohjelmaluonnokseen on tarvittaessa sisällyttävä varat, jotka on varattu AKT-valtioiden inhimillisten, materiaalistien ja institutionaalisten toimintaedellytysten vahvistamiseen maaohjelmien laatimista ja täytäntöönpanoa, alueohjelmista rahoitettaviin ohjelmiin ja hankkeisiin mahdollisesti osallistumista sekä AKT-valtioiden julkisten investointihankkeiden hallinnon parantamista varten.

3. Maaohjelmaluonnoksesta vaihdetaan näkemyksiä asianomaisen AKT-valtion ja yhteisön kesken. Maaohjelma hyväksytään komission, joka toimii yhteisön puolesta, ja asianomaisen AKT-valtion yhteisellä sopimuksella. Sen jälkeen kun maaohjelma on hyväksytty, se sitoo sekä yhteisöä että kyseistä valtiota. Maaohjelma liitetään maakohtaiseen strategia-asiakirjaan, ja lisäksi siihen on sisällyttävä

- a) maininta erityisistä ja selkeästi määritellyistä toimista, etenkin sellaisista, joihin voidaan sitoutua ennen seuraavaa tarkistusta;

- b) ohjeellinen aikataulu maaohjelman täytäntöönpanolle ja tarkistamiselle, sitoumukset ja maksut mukaan luettuina; ja
 - c) tarkistuksissa käytettävät tulospainotteiset arviointiperusteet.
4. Yhteisö ja asianomainen AKT-valtio toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ohjelmasuunnittelu saadaan päätökseen mahdollisimman lyhyessä ajassa ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta kahdentoista kuukauden kuluessa yhteistyön monivuotisen rahoituskehysten hyväksymisestä. Maakohtaisen strategia-asiakirjan ja maaohjelman laatimisen on oltava osa jatkuvaa prosessia, joka johtaa yhtenäisen asiakirjan hyväksymiseen."
- c) Muutetaan 5 artikla seuraavasti:
 - i) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Edellä 3 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan kumman tahansa osapuolen pyynnöstä tehdä ylimääräinen tarkistus uusien tarpeiden tai poikkeuksellisen suorituskyvyn huomioon ottamiseksi."

ii) Korvataan 4 kohdan johdantokappale seuraavasti:

"4. Maaohjelman toiminnan vuosittaisessa sekä tukijakson puolivälissä ja lopussa tehtävässä tarkistuksessa arvioidaan yhdessä ohjelman täytäntöönpanoa ja otetaan huomioon olennaisten seuranta- ja arviointitoimien tulokset. Tarkistukset tehdään paikallisella tasolla, ja ne viimeistellään kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän ja komission kesken asiaankuuluvia sidosryhmiä, muun muassa valtiosta riippumattomia toimijoita, paikallisviranomaisia ja tarvittaessa AKT-valtioiden parlamentteja, kuullen. Tarkasteluun sisältyy erityisesti arvio ".

iii) Korvataan 5, 6 ja 7 kohta seuraavasti:

"5. Komissio toimittaa kerran vuodessa yhteenvedon toiminnan vuositarkistuksen päätelmistä kehitysrahoitusyhteistyökomitealle. Komitea tarkastelee kertomusta sille tämän sopimuksen nojalla kuuluvien vastuiden ja valtuuksien mukaisesti. ".

6. Toiminnan vuositarkistusten perusteella kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä ja komissio voivat tukijakson puolivälissä ja lopussa tarkistaa ja mukauttaa maakohtaista strategia-asiakirjaa, jos

a) toimintatarkistuksissa tulee ilmi erityisiä ongelmia; ja/tai

- b) AKT-valtion olosuhteissa tapahtuu muutos.

Maakohtaista strategia-asiakirjaa on mahdollista muuttaa myös 2 kohdassa tarkoitetun ylimääräisen tarkistuksen johdosta.

Lopputarkistukseen voi sisältyä myös mukautuksia uuden yhteistyön monivuotisen rahoituskehityksen huomioon ottamiseksi sekä varojen kohdentamisen että seuraavan ohjelman laatimisen osalta.

7. Tukijakson puolivälissä ja lopussa tehtävien tarkistusten valmistuttua komissio voi yhteisön puolesta nostaa tai laskea maakohtaista määrärahaa asianomaisen AKT-valtion senhetkisten tarpeiden ja suoriutumisen perusteella.

Komissio voi yhteisön puolesta nostaa tai laskea määrärahaa myös 2 kohdassa tarkoitetun ylimääräisen tarkistuksen johdosta asianomaisen AKT-valtion uusien tarpeiden tai poikkeuksellisen suorituskyvyn perusteella 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti."

d) Muutetaan 6 artikla seuraavasti:

i) Korvataan otsikko seuraavasti:

"Soveltamisala".

ii) Lisätään kohdat seuraavasti:

"3. Alueellista ohjelmaa koskevan rahoituspyynnön esittää

a) asianmukaisesti valtuutettu alueellinen elin tai järjestö; tai

b) asianmukaisesti valtuutettu pienaluetta edustava elin tai järjestö taikka kyseisessä ohjelmasuunnitteluvaiheessa mukana oleva asianomaisella alueella sijaitseva AKT-valtio edellyttäen, että toimi sisältyy alueohjelmaan.

4. Muut kehitysmaat kuin AKT-valtiot voivat osallistua alueohjelmiin edellyttäen, että

a) yhteistyön monivuotisesta rahoituskehiksestä rahoitettavien hankkeiden ja ohjelmien painopiste on AKT-maassa;

- b) yhteisön rahoitusvälineisiin sisältyy vastaavia säännöksiä; ja
 - c) suhteellisuusperiaatetta noudatetaan."
- e) Korvataan 7, 8 ja 9 artikla seuraavasti:

"7 artikla

Alueohjelmat

Asianomaiset AKT-valtiot päättävät maantieteellisten alueiden määrittelemisestä. Alueellisen yhdentymisen ohjelmien olisi vastattava mahdollisimman pitkälti nykyisten alueellisten järjestöjen ohjelmia. Jos useiden alueellisten järjestöjen jäsenyys on päällekkäistä, alueellisen yhdentymisen ohjelman olisi periaatteessa vastattava näiden järjestöjen yhdistettyä jäsenkuntaa.

8 artikla

Alueellinen ohjelmointi

1. Ohjelmointi toteutetaan aluekohtaisesti. Ohjelmointi on tulosta näkemysten vaihdosta komission ja asianomaisen asianmukaisesti valtuutetun yhden tai useamman alueellisen järjestön tai, jos tällaista valtuutusta ei ole, kyseisen alueen maiden kansallisten tulojen ja menojen hyväksyjien välillä. Tarvittaessa ohjelmasuunnitteluun voi sisältyä neuvotteluja valtiosta riippumattomien aluetason toimijoiden ja, jos aiheellista, alueellisten parlamenttien kanssa.

2. Alueellisen strategia-asiakirjan laativat komissio ja asianmukaisesti valtuutettu yksi tai useampi alueellinen järjestö yhteistyössä asianomaisen alueen AKT-valtioiden kanssa toissijaisuus- ja täydentävyysperiaatteiden mukaisesti ja maakohtaisen strategia-asiakirjan ohjelmasuunnittelun huomioon ottaen.
3. Alueellinen strategia-asiakirja on väline, jolla toimet asetetaan tärkeysjärjestykseen ja jolla korostetaan paikallista vastuuta tukiohjelmissa. Alueellinen strategia-asiakirja sisältää seuraavat vakio-osat:
 - a) analyysi maan poliittisesta, taloudellisesta, yhteiskunnallisesta ja ympäristöön liittyvästä tilanteesta,
 - b) arvio alueellisen taloudellisen yhdentymisen tilasta ja näkymistä sekä yhdentymisestä maailmantalouteen,
 - c) kuvaus alueellisista strategioista ja painopisteistä sekä odotetut rahoitustarpeet,
 - d) kuvaus muiden ulkopuolisten alueelliseen yhteistyöhön osallistuvien kumppaneiden olennaisista toimista, ja
 - e) kuvaus EU:n panoksesta alueellisen yhdentymisen päämäärien saavuttamiseksi; EU:n toimien olisi täydennettävä mahdollisimman hyvin AKT-valtioiden itsensä ja muiden ulkopuolisten yhteistyökumppaneiden, erityisesti EU:n jäsenvaltioiden, rahoittamia toimia. ja

- f) maininta edellä mainittujen strategioiden täytäntöönpanoon parhaiten soveltuvista tuki- ja täytäntöönpanomekanismeista.

9 artikla

Varojen kohdentaminen

1. Tämä varojen ohjeellinen kohdentaminen AKT-alueiden kesken perustuu vakiomuotoisiin, objektiivisiin ja läpinäkyviin tarvearvioihin sekä alueellisen yhteistyö- ja yhdentymisprosessin etenemiseen ja sen tulevaisuudennäköisiin.
2. Kohdennettavat varat muodostuvat seuraavista:
 - a) ohjelmitava osuus, jolla katetaan tuki alueelliselle yhdentymiselle, alakohtaisille politiikoille sekä yhteisön avun keskeisiä tai muita aloja tukeville ohjelmille ja hankkeille; ja
 - b) kullekin AKT-alueelle tarkoitettu osuus ennakoinnattomien, esimerkiksi tämän sopimuksen 72, 72 a ja 73 artiklassa määritettyjen tarpeiden kattamiseen silloin, kun tuen antaminen aluetasolla on tuloksellisempaa kyseisen ennakoinnattoman tarpeen rajat ylittävä luonne ja/tai laajuus huomioon ottaen. Varat myönnetään tämän sopimuksen 72, 72 a ja 73 artiklassa esitetyin ehdoin, jos tukea ei voida rahoittaa unionin talousarviosta. Tästä määrärahasta rahoitettavien toimien ja mahdollisten maatasolla toteutettavien toimien välinen täydentävyys on varmistettava.

3. Määrärahan ohjelmoitavalla osuudella helpotetaan yhteisön asianomaiselle alueelle antaman avun pitkän aikavälin ohjelmasuunnittelua. Riittävän suuruusluokan saavuttamiseksi ja tuloksellisuuden lisäämiseksi alue- ja maakohtaisia varoja voidaan yhdistää sellaisten alueellisten toimien rahoittamiseksi, joissa on selvä kansallinen ulottuvuus.

Ennakoimattomiin tarpeisiin tarkoitettuja aluekohtaisia määrärahoja voidaan myöntää asianomaisen alueen lisäksi sen ulkopuolella sijaitseville AKT-maille edellyttäen, että ennakoimattoman tarpeen luonne edellyttää niiden panosta ja että hankkeiden ja ohjelmien painopiste pysyy alueella.

4. Rajoittamatta tarkistuksia koskevan 11 artiklan soveltamista yhteisö voi uusien tarpeiden tai poikkeuksellisen suorituskyvyn huomioon ottamiseksi nostaa alueen ohjelmoitavia määrärahoja tai ennakoimattomiin tarpeisiin tarkoitettuja määrärahoja, kun

- a) uudet tarpeet johtuvat poikkeuksellisista olosuhteista, kuten kriisistä tai kriisin jälkeisestä tilanteesta, tai ovat 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja ennakoimattomia tarpeita;
- b) suorituskky katsotaan poikkeukselliseksi, jos muuna kuin tukijakson puolivälissä ja lopussa tehtävien tarkistusten ajankohtana aluekohtainen määräraha on sidottu kokonaan ja alue pystyy tehokkaan alueellisen yhdentymisen ja moitteettoman varainhoidon ansiosta hyödyntämään alueohjelmasta myönnettävän lisärahoituksen."

- f) Korvataan 10 artiklan 2 kohta seuraavasti:

"2. Alueohjelmat hyväksytään yhteisön ja asianmukaisesti valtuutetun, yhden tai useamman alueellisen järjestön tai tällaisen valtuutuksen puuttuessa asianomaisten AKT-valtioiden yhteisellä sopimuksella."

- g) Numeroidaan 11 artiklassa oleva kohta ja lisätään artiklaan kohta seuraavasti:

"2. Edellä olevassa 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuissa poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan kumman tahansa osapuolen pyynnöstä tehdä ylimääräinen tarkistus uusien tarpeiden tai poikkeuksellisen suorituskyvyn huomioon ottamiseksi. Ylimääräisen tarkistuksen johdosta molemmat osapuolet voivat päättää muutoksen tekemisestä alueelliseen strategia-asiakirjaan ja/tai komissio voi yhteisön puolesta nostaa määrärahaa.

Lopputarkistukseen voi sisältyä myös mukautuksia uuden yhteistyön monivuotisen rahoituskehysten huomioon ottamiseksi sekä varojen kohdentamisen että seuraavan alueohjelman laatimisen osalta."

h) Korvataan 12 artikla seuraavasti:

"12 artikla

AKT-valtioiden välinen yhteistyö

1. AKT-valtioiden välinen yhteistyö on kehittämisväline, jolla edistetään AKT-EY-kumppanuuden tavoitetta. AKT-valtioiden välinen yhteistyö on alueiden rajat ylittävää yhteistyötä. Sillä pyritään vastaamaan AKT-valtioiden yhteisiin haasteisiin toimilla, jotka eivät ole sidoksissa maantieteelliseen sijaintiin ja jonka hyötyjiä ovat monet tai kaikki AKT-valtiot.
2. Toissijaisuus- ja täydentävyysperiaatteiden mukaisesti AKT-valtioiden väliset toimet ovat paikallaan silloin, kun kansalliset ja/tai alueelliset toimet osoittautuvat mahdottomiksi tai vähemmän tehokkaiksi, ja niillä tavoitellaan lisäarvoa verrattuna toimiin, joita toteutetaan muita yhteistyövälineitä käyttäen.
3. Jos AKT-valtioiden ryhmä päättää rahoittaa kansainvälisiä tai alueiden välisiä aloitteita AKT-valtioiden välisestä rahastosta, näkyvyys on varmistettava asianmukaisesti."

- i) Lisätään artiklat seuraavasti:

"12 a artikla

AKT-valtioiden välinen strategia-asiakirja

1. AKT-valtioiden välisen yhteistyön ohjelmasuunnittelu perustuu komission ja AKT-suurlähettiläskomitean väliseen näkemystenvaihtoon, ja sen valmistelevat komission yksiköt ja AKT-sihteeristö yhdessä alan toimijoita ja sidosryhmiä kuultuaan.
2. AKT-valtioiden välisessä strategia-asiakirjassa määritellään AKT-valtioiden välisen yhteistyön ensisijaiset toimet sekä toimet, joilla lisätään AKT-valtioiden vastuunottoa tuettavista ohjelmista. Siihen sisältyvät seuraavat vakiokohdat:
 - a) analyysi AKT-valtioiden ryhmän poliittisesta, taloudellisesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta ja ympäristön tilasta;
 - b) arvio siitä, miten AKT-maiden välinen yhteistyö auttaa saavuttamaan tämän sopimuksen tavoitteet, sekä yhteistyöstä saaduista kokemuksista;
 - c) kuvaus AKT-valtioiden välisestä strategiasta ja sen tavoitteista sekä odotettavissa olevat rahoitustarpeet;

- d) kuvaus muiden yhteistyöhön osallistuvien ulkopuolisten kumppaneiden toiminnasta; ja
- e) kuvaus EU:n panoksesta AKT-valtioiden välisen yhteistyön tavoitteiden saavuttamiseen ja siitä, miten yhteistyö täydentää maa- ja aluetasolla rahoitettavia sekä muiden ulkopuolisten kumppaneiden, erityisesti jäsenvaltioiden, rahoittamia toimia.

12 b artikla

Rahoituspyynnöt

AKT-valtioiden välisiä ohjelmia koskevan rahoituspyynnön voi esittää

- a) suoraan AKT-ministerineuvosto tai AKT-suurlähettiläskomitea;
tai
- b) välillisesti
 - i) vähintään kolme asianmukaisesti valtuutettua alueellista elintä tai järjestöä, jotka kuuluvat eri maantieteellisiin alueisiin, tai vähintään kaksi AKT-valtiota kultakin kolmelta alueelta; tai

- ii) kansainväliset järjestöt, esimerkiksi Afrikan unioni, jotka toteuttavat alueellista yhteistyötä ja yhdentymistä edistäviä toimia, edellyttäen että AKT-suurlähettiläskomitea on antanut etukäteissuostumuksen; tai
- iii) Karibian tai Tyynenmeren alue niiden erityisen maantieteellisen sijainnin johdosta edellyttäen, että AKT-ministerineuvosto tai AKT-suurlähettiläskomitea on antanut etukäteissuostumuksen.

12 c artikla

Varojen kohdentaminen

Varojen ohjeellinen kohdentaminen perustuu tarvearvioihin sekä AKT-valtioiden välisen yhteistyöprosessin etenemiseen ja sen tulevaisuudennäkymiin. Siihen sisältyy varaus muita kuin ohjelmoitavia varoja varten."

- j) Korvataan 13 ja 14 artikla seuraavasti:

"13 artikla

AKT-valtioiden välinen ohjeellinen ohjelma

1. AKT-valtioiden välinen ohjeellinen ohjelma muodostuu vakio-osista, joista tärkeimmät ovat

- a) yhteisön avun keskeiset alat ja aihepiirit;

- b) parhaiten soveltuvat toimenpiteet ja toimet kyseisiä aloja ja aihepiirejä koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi; ja
- c) ohjelmat ja hankkeet asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi edellyttäen, että ne on määriteltä selvästi, maininta kullekin ohjelmalle ja hankkeelle kohdennettavista varoista ja täytäntöönpanoaikataulu.

2. Komissio ja AKT-sihteeristö määrittelevät ja arvioivat ohjelman toimet. Tältä pohjalta komission yksiköt ja AKT-sihteeristö valmistelevat yhdessä AKT-valtioiden välisen ohjeellisen ohjelman ja esittelevät sen AKT-EY-suurlähettiläskomitealle. Ohjelman hyväksyvät komissio yhteisön puolesta ja AKT-suurlähettiläskomitea.

3. AKT-suurlähettiläskomitea esittää vuosittain luettelon rahoituspyynnöistä, jotka koskevat AKT-valtioiden välisen ohjeellisen ohjelman ensisijaisia toimia, sanotun kuitenkin rajoittamatta 12 b artiklan b alakohdan iii alakohdan soveltamista. Komissio määrittelee ja valmistelee toimet AKT-sihteeristön kanssa sekä laatii vuosittaisen toimintaohjelman. Vuosittaiseen toimintaohjelmaan voidaan mahdollisuuksien mukaan ja kohdennetut varat huomioon ottaen sisällyttää myös sellaisia toimia koskevia rahoituspyyntöjä, jotka eivät sisälly AKT-valtioiden väliseen ohjeelliseen ohjelmaan. Poikkeustapauksissa tällaiset pyynnot hyväksytään komission erityisellä rahoituspäätöksellä.

14 artikla

Tarkistusmenettely

1. AKT-valtioiden välisen yhteistyön pitäisi olla riittävän joustavaa, jotta voidaan varmistaa, että se vastaa tämän sopimuksen tavoitteita, ja ottaa huomioon mahdolliset muutokset AKT-valtioiden ryhmän painopisteissä ja tavoitteissa.
2. AKT-suurlähettiläskomitea ja komissio tarkistavat AKT-valtioiden välisen yhteistyöstrategian ja ohjelman tukijakson puolivälissä ja lopussa mukauttaakseen ne vallitseviin olosuhteisiin ja varmistaakseen niiden moitteettoman täytäntöönpanon. Olosuhteiden vaatiessa voidaan tehdä myös ylimääräisiä tarkistuksia sellaisten uusien tarpeiden huomioon ottamiseksi, jotka voivat johtua poikkeuksellisista tai ennakoimattomista olosuhteista, esimerkiksi AKT-maille yhteisistä uusista haasteista.
3. AKT-suurlähettiläskomitea ja komissio voivat tukijakson puolivälissä tai lopussa tehtävän tarkistuksen yhteydessä tai ylimääräisen tarkistuksen jälkeen muuttaa AKT-valtioiden välistä yhteistyöstrategiaa.
4. AKT-suurlähettiläskomitea ja komissio voivat puolivälin arvioinnin, loppuarvioinnin tai ylimääräisen arvioinnin johdosta muuttaa AKT-valtioiden välisen ohjelman määrärahojen jakautumista ja ottaa käyttöön AKT-valtioiden välisen, muiden kuin ohjelmoitavien varojen varauksen."

k) Muutetaan 15 artikla seuraavasti:

i) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

"1. Asianomaisen AKT-valtion tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavan järjestön tai elimen esittämistä ohjelmista ja hankkeista on tehtävä yhteinen ennakkoarvio. Kehitysrahoitusyhteistyön AKT — EY-komitea laatii yleiset suuntaviivat ja perusteet ohjelmien ja hankkeiden ennakkoarviointia varten. Kyseiset ohjelmat ja hankkeet ovat yleensä monivuotisia, ja ne voivat käsittää pienimuotoisista toimista muodostuvia kokonaisuuksia jollain tietyllä alalla."

ii) Korvataan 3 kohta seuraavasti:

"3. Ohjelmien ja hankkeiden ennakkoarvioinnissa on otettava asianmukaisesti huomioon inhimillisiä voimavaroja koskevat kansalliset rajoitteet ja varmistettava sellaisen strategian laatiminen, jolla edistetään kyseisiä voimavaroja. Ennakkoarvioinnissa on myös otettava huomioon kullekin AKT-valtiolle tai -alueelle ominaiset piirteet ja rajoitteet."

iii) Korvataan 4 kohdassa ilmaisu "kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle" ilmaisulla "asianomaiselle kansalliselle tulojen ja menojen hyväksyjälle".

- l) Korvataan kaikkialla 16 artiklassa ilmaisu "AKT-valtio" eri taivutusmuodoissaan ilmaisulla " AKT-valtio tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin" vastaavasti taivutettuna.
- m) Korvataan 17 artikla seuraavasti:

"17 artikla

Rahoitussopimus

1. Pääsääntöisesti komissio ja AKT-valtio tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin laativat rahoitussopimuksen yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavasta ohjelmasta tai hankkeesta.
2. Rahoitussopimus laaditaan 60 päivän kuluessa komission tekemän rahoituspäätöksen ilmoituksesta. Rahoitussopimuksessa on
 - a) täsmennettävä erityisesti yhteisön rahoitusosuuden yksityiskohdat, rahoitusjärjestelyt ja -ehdot sekä asianomaista ohjelmaa tai hanketta koskevat yleiset ja erityismääräykset mukaan luettuina odotettavissa olevat tulokset; ja

- b) varauduttava riittävin määrärahoihin kustannusten kasvuun, ennakoimattomiin menoihin, tarkastuksiin ja arviointeihin.
3. Ohjelmia ja hankkeita koskevien tilien sulkemisen jälkeen määrärahat, jotka ovat mahdollisesti jääneet käyttämättä ohjelmat ja hankkeet rahoittaneen yhteistyön monivuotisen rahoituskehyksen sisältämien sitoumusten määrärajoissa, palautetaan asianomaiselle AKT-valtiolle tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavalle järjestölle tai elimelle."
- n) Korvataan kaikkialla 18 artiklassa ilmaisu "kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä" eri taivutusmuodoissaan ilmaisulla "asianomainen kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä " vastaavasti taivutettuna.
 - o) Muutetaan 19 artikla seuraavasti:
 - i) korvataan 1 kohdassa ilmaisu "AKT-valtiot" ilmaisulla "tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin";
 - ii) korvataan 3 kohdassa ilmaisu AKT-valtion" ilmaisulla "tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavan järjestön tai elimen";

p) Muutetaan 19 a artiklan 1 kohta seuraavasti:

i) Johdantokappale korvataan seuraavasti:

"1. Tämän sopimuksen mukaisella yhteistyön monivuotisella rahoituskehyksellä rahoitettavat ohjelmat ja hankkeet toteutetaan pääasiallisesti seuraavilla tavoilla:"

ii) Korvataan d alakohta seuraavasti:

"d) suorat maksut talousarviotuen, alakohtaisille ohjelmille kohdennettavan tuen, velkahelpotustuen sekä sellaisen tuen yhteydessä, jolla lievitetään lyhytkestoista ulkoisista häiriöistä, esimerkiksi vientitulojen vaihtelusta, johtuvia haittavaikutuksia."

q) Korvataan 19 b artiklassa ilmaisu "AKT-valtiot" ilmaisulla "tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin".

- r) Korvataan 19 c ja 20 artikla seuraavasti:

"19 c artikla

Sopimusten ja avustusten myöntäminen ja sopimusten täytäntöönpano

1. Sopimukset ja avustukset myönnetään ja pannaan täytäntöön yhteisön sääntöjen mukaisesti ja kyseisissä säännöissä tarkoitettuja erityistapauksia lukuun ottamatta noudattaen komission kolmansien maiden kanssa toteutettavia yhteistyötoimia varten vahvistamia ja julkaisemia vakiomenettelyjä ja -asiakirjoja, sellaisina kuin niitä sovelletaan asianomaista menettelyä aloitettaessa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 26 artiklan soveltamista.
2. Jos hajautetussa hallinnossa suoritettu yhteinen arviointi osoittaa, että sopimusten ja avustusten myöntämiseen AKT-valtiossa tai avunsaaja-alueella käytettävät menettelyt tai rahoittajien hyväksymät menettelyt ovat avoimuuden, suhteellisuuden, tasavertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteiden mukaisia ja niillä estetään mahdolliset eturistiriidat, komissio soveltaa kyseisiä menettelyjä ja noudattaa, Pariisin julistuksen mukaisesti ja 26 artiklan soveltamista rajoittamatta, toimivaltansa käyttöä tällä alalla koskevia sääntöjä kaikilta osin.

3. AKT-valtio tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin sitoutuu tarkistamaan säännöllisesti, että yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavat toimet on pantu moitteettomasti täytäntöön, sekä sitoutuu toteuttamaan aiheelliset toimenpiteet sääntöjenvastaisuuksien ja petosten estämiseksi ja tarvittaessa oikeustoimia perusteettomasti maksettujen varojen takaisin perimiseksi.
4. Hajautetussa hallinnossa sopimusten neuvottelusta, laatimisesta, allekirjoittamisesta ja täytäntöönpanosta vastaavat AKT-valtiot tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin. Nämä valtiot voivat tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin voi kuitenkin pyytää, että komissio neuvottelee, laatii, allekirjoittaa ja panee täytäntöön sopimukset niiden/sen puolesta.
5. Tämän sopimuksen 50 artiklassa tarkoitetun sitoumuksen mukaisesti AKT-valtioiden kanssa tehtävän yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavien sopimusten ja avustusten täytäntöönpanossa noudatetaan kansainvälisesti tunnustettuja perustynormeja.
6. AKT-valtioiden ryhmän sihteeristön ja komission edustajista kootaan asiantuntijaryhmä, jonka tehtävänä on kumman tahansa osapuolen pyynnöstä määritellä mahdollisesti tarvittavat mukautukset ja ehdottaa muutoksia ja parannuksia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin sääntöihin ja menettelyihin.

Asiantuntijaryhmä myös toimittaa säännöllisin väliajoin kertomuksen kehitysrahoitusyhteistyön AKT-EY-komitealle auttaakseen sitä tarkastelemaan kehitysyhteistyötoimien täytäntöönpanoon liittyviä ongelmia ja ehdottamaan aiheellisia toimenpiteitä.

20 artikla

Tukikelpoisuus

Jollei ole myönnetty 22 artiklan mukaisesti poikkeusta ja rajoittamatta 26 artiklan määräysten soveltamista

1. Yhteistyön monivuotisesta rahoituskehiksestä rahoitettavien hankintasopimusten ja avustusten myöntämismenettelyihin voivat osallistua
 - a) kaikki luonnolliset henkilöt, jotka ovat AKT-valtion, Euroopan yhteisön jäsenvaltion tai virallisen ehdokasmaan taikka Euroopan talousalueen jäsenvaltion kansalaisia, ja kaikki oikeushenkilöt, jotka ovat sijoittautuneet johonkin näistä maista;
 - b) kaikki luonnolliset henkilöt, jotka ovat Yhdistyneiden Kansakuntien määritelmän mukaisen vähiten kehittyneen maan kansalaisia, ja kaikki oikeushenkilöt, jotka ovat sijoittautuneet johonkin näistä maista.

1a. Osallistuminen yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavia hankintasopimuksia tai avustuksia koskeviin myöntämismenettelyihin on avoin kaikille luonnollisille henkilöille, jotka ovat jonkin muun kuin 1 kohdassa tarkoitetun maan kansalaisia, ja kaikille oikeushenkilöille, jotka ovat sijoittautuneet johonkin tällaiseen maahan, jos vastavuoroinen mahdollisuus ulkoisen avun saantiin on vahvistettu. Vastavuoroinen avunsaanti Yhdistyneiden Kansakuntien määritelmän mukaisissa vähiten kehittyneissä maissa koskee ilman eri toimenpiteitä OECD:n kehitysapukomitean jäseniä.

Vastavuoroinen avunsaanti on vahvistettava erillisellä komission päätöksellä, joka koskee tiettyä maata tai tiettyä alueellista maaryhmää. Komissio tekee päätöksen yhteisymmärryksessä AKT-valtioiden kanssa, ja päätös on voimassa vähintään vuoden.

2. Yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavan sopimuksen mukaisia palveluja voivat tarjota minkä tahansa maan asiantuntijat, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön hankintasäännöissä vahvistettujen laatu- ja rahoitusvaatimusten soveltamista.

3. Kaikkien yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavan sopimuksen nojalla hankittavien tarvikkeiden ja materiaalien on oltava peräisin 1 tai 1a kohdassa tarkoitettusta tukikelpoisesta valtiosta. Tässä yhteydessä 'peräisin olevien tuotteiden' määritelmää arvioidaan asiaa koskevien kansainvälisten sopimusten perusteella, ja yhteisöstä peräisin oleviin tuotteisiin katsotaan kuuluviksi myös merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevat tuotteet.
4. Hankintasopimusten ja yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavien avustusten myöntämismenettelyihin voivat osallistua kansainväliset järjestöt.
5. Silloin kun yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitetaan jonkin kansainvälisen järjestön välityksellä täytäntöön pantavaa toimea, hankintasopimusten ja avustusten myöntämismenettelyihin voivat osallistua kaikki 1 tai 1a kohdan mukaan tukikelpoiset luonnolliset ja oikeushenkilöt sekä kaikki asianomaisen järjestön sääntöjen mukaan tukikelpoiset luonnolliset ja oikeushenkilöt kaikkien avunantajien tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi. Samoja sääntöjä sovelletaan sekä tarvikkeisiin että materiaaleihin.

6. Silloin kun yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitetaan alueellisen aloitteen yhteydessä täytäntöön pantavaa toimea, hankintasopimusten ja avustusten myöntämismenettelyihin voivat osallistua kaikki 1 tai 1 a kohdan mukaan tukikelpoiset luonnolliset ja oikeushenkilöt sekä kaikki asianomaiseen aloitteeseen osallistuvien valtioiden luonnolliset ja oikeushenkilöt. Samoja sääntöjä sovelletaan sekä tarvikkeisiin että materiaaleihin.

7. Silloin kun yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitetaan jonkin kolmannen valtion kanssa yhteisrahoitettavaa toimea, hankintasopimusten ja avustusten myöntämismenettelyihin voivat osallistua kaikki 1 tai 1 a kohdan mukaan tukikelpoiset luonnolliset ja oikeushenkilöt sekä kaikki asianomaisen kolmannen valtion sääntöjen mukaan tukikelpoiset luonnolliset ja oikeushenkilöt. Samoja sääntöjä sovelletaan sekä tarvikkeisiin että materiaaleihin. ".

s) Poistetaan 21 artikla¹.

t) Korvataan 22 artiklan 1 kohta seuraavasti:

"1. Asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa sellaiset kolmansien maiden luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka eivät ole 20 artiklan mukaan tukikelpoisia, voivat saada asianomaisen AKT-valtion taikka aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavan järjestön tai elimen perustelemasta pyynnöstä luvan osallistua yhteisön yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoittamien hankintasopimusten ja avustusten myöntämismenettelyihin. Asianomaisen AKT-valtion tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavan järjestön tai elimen on kussakin tapauksessa toimitettava komissiolle tiedot, jotka se tarvitsee päättääkseen tällaisesta poikkeuksesta, ja erityistä huomiota on kiinnitettävä seuraaviin:

- a) asianomaisen AKT-valtion tai -alueen maantieteellinen sijainti;
- b) jäsenvaltioiden ja AKT-valtioiden urakoitsijoiden, tavaroiden ja palvelujen toimittajien sekä konsulttien kilpailukyky;
- c) tarve välttää sopimuksen täytäntöönpanosta aiheutuvien kustannusten liiallista nousua;
- d) kuljetusvaikeudet tai viivästykset toimitusaikoihin liittyvien tai muiden vastaavien ongelmien vuoksi;

- e) paikallisiin olosuhteisiin parhaiten soveltuva tekniikka;
- f) äärimmäisen kiireelliset tapaukset;
- g) tuotteiden ja palvelujen saatavuus kyseisillä markkinoilla.”.
- u) Poistetaan 23 ja 25 artikla¹.
- v) Korvataan 26 artiklan 1 kohdan johdantokappale seuraavasti:

"1. AKT-valtioiden luonnollisten ja oikeushenkilöiden mahdollisimman laajan tämän sopimuksen mukaisesta yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettujen sopimusten täytäntöönpanoon osallistumisen kannustamiseksi toteutetaan toimenpiteitä, joilla pyritään optimoimaan kyseisten valtioiden fyysisten ja inhimillisten voimavarojen käyttö. Tätä varten".
- w) Poistetaan 27, 28 ja 29 artikla².

¹ 23 ja 25 artikla poistettiin AKT-EY-ministerineuvoston päätöksellä N:o 3/2008.

² 27, 28 ja 29 artikla poistettiin AKT-EY-ministerineuvoston päätöksellä N:o 3/2008.

- x) Korvataan 30 artiklan johdantokappale seuraavasti:

"AKT-valtion viranomaisten tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavan järjestön tai elimen ja urakoitsijan, tavaroiden toimittajan tai palvelujen tarjoajan väliset mahdolliset riidat yhteistyön monivuotisesta rahoituskehiksestä rahoitettavan sopimuksen täytäntöönpanon aikana ratkaistaan".

- y) Korvataan 33 ja 34 artikla seuraavasti:

"33 artikla

Yksityiskohtaiset säännöt

1. AKT-valtio(t) tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin ja yhteisö toteuttavat seurannan ja jälkiarvioinnin yhdessä, sanotun kuitenkin rajoittamatta AKT- valtioiden tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavan järjestön tai elimen tai komission tekemiä jälkiarviointeja. Kehitysyhteistyön AKT–EY-komitea varmistaa, että yhteiset seuranta- ja jälkiarviointitoimet toteutetaan yhdessä. Kehitysrahoitusyhteistyön AKT–EY-komitean avustamiseksi komissio ja AKTvaltioiden sihteeristö valmistelevat yhteiset seuranta- ja jälkiarviointitoimet ja panevat ne täytäntöön sekä laativat niistä kertomuksen komitealle. Komitea vahvistaa ensimmäisessä kokouksessaan sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joilla pyritään varmistamaan toimien toteuttaminen yhteisesti, ja se hyväksyy vuosittain työohjelman.

2. Seuranta- ja jälkiarviointitoimien on
 - a) tarjottava säännöllisiä ja riippumattomia arvioita tämän sopimuksen mukaisesta yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä rahoitettavista toimista vertaamalla tuloksia tavoitteisiin, ja siten
 - b) autettava AKT-valtioita tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustavaa järjestöä tai elintä ja komissiota ja yhteisiä toimielimiä hyödyntämään saatuja kokemuksia tulevien toimintalinjojen ja toimien suunnittelussa ja täytäntöönpanossa.

34 artikla

Komissio

1. Komissio vastaa tämän sopimuksen mukaisesta yhteistyön monivuotisesta rahoituskehyksestä toteutettavien toimien rahoituksellisesta täytäntöönpanosta, investointikehystä ja korkohyvityksiä lukuun ottamatta, soveltaen seuraavia pääasiallisia hallinnointitapoja:
 - a) keskitetty hallinnointi;
 - b) hajautettu hallinnointi.
2. Yleensä komissio hallinnoi tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön monivuotisen rahoituskehysten varoja hajautetusti.

Tällöin AKT-valtiot hoitavat täytäntöönpanoon liittyvät tehtävät 35 artiklan mukaisesti.

3. Tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön monivuotisen rahoituskehyksen varojen rahoituksellista täytäntöönpanoa varten komissio siirtää täytäntöönpanovaltuuksia omille yksiköilleen. Komissio ilmoittaa tästä tehtävien siirrosta AKT-valtioille ja kehitysrahoitusyhteistyön AKT — EY-komitealle."

z) Muutetaan 35 artikla seuraavasti:

i) Korvataan 1 kohdan johdantokappale seuraavasti:

"1. Kunkin AKT-valtion hallitus nimittää kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän edustamaan itseään kaikissa toimissa, jotka rahoitetaan komission ja EIP:n hallinnoiman tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön monivuotisen rahoituskehyksen varoista. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä nimittää itselleen yhden tai useamman varamiehen, joka toimii kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän sijaisena tämän ollessa estynyt hoitamasta tehtäviään ja ilmoittaa tällaisesta sijaisuudesta komissiolle. Kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä voi siirtää asianomaisten ohjelmien ja hankkeiden täytäntöönpanoa koskevaa toimivaltaansa vastuuyksikölle oman kansallisen hallintonsa sisällä aina, kun institutionaalisia valmiuksia ja moitteetonta varainhoitoa koskevat edellytykset täyttyvät. Sen on ilmoitettava tästä komissiolle.

Kun on kyse alueellisista ohjelmista ja hankkeista, asianomainen järjestö tai elin nimittää alueellisen tulojen ja menojen hyväksyjän, jonka tehtävät vastaavat kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän tehtäviä soveltuvin osin.

Kun on kyse AKT-valtioiden välisistä ohjelmista ja hankkeista, AKT-suurlähettiläskomitea nimittää AKT-valtioiden välisen tulojen ja menojen hyväksyjän, jonka tehtävät vastaavat kansallisen tulojen ja menojen hyväksyjän tehtäviä soveltuvin osin. Jos AKT-sihteeristö ei ole tulojen ja menojen hyväksyjä, suurlähettiläskomitealle raportoidaan ohjelmien ja hankkeiden täytäntöönpanosta rahoitussopimuksen mukaisesti.

Jos komissio saa tietää tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön monivuotisen rahoituskehysten varojen hallinnointiin liittyvien menettelyjen toteuttamisessa ilmenneistä ongelmista, se neuvottelee tilanteen korjaamiseksi asianomaisen tulojen ja menojen hyväksyjän kanssa ja toteuttaa tarvittaessa kaikki aiheelliset toimenpiteet.

Asianomaisella tulojen ja menojen hyväksyjällä on ainoastaan rahoituksellinen vastuu hänelle uskotuista täytäntöönpanotehtävistä.

Silloin kun tämän sopimuksen mukaisen yhteistyön monivuotisen rahoituskehysten varoja hallinnoidaan hajautetusti ja sillä varauksella, että komissio myöntää asianomaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle lisävaltuuksia, tämä".

- ii) Korvataan 2 kohdassa ilmaisu "kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä" eri taivutusmuodoissaan ilmauksella "asianomainen tulojen ja menojen hyväksyjä" vastaavasti taivutettuna.

za) Muutetaan 37 artikla seuraavasti:

- i) korvataan 2 kohdassa ilmaisu "kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä" ilmaisulla "asianomainen tulojen ja menojen hyväksyjä".
- ii) Korvataan 4 kohdassa ilmaisu "kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä" ilmaisulla "asianomainen tulojen ja menojen hyväksyjä".
- iii) Korvataan 6 kohdassa ilmaisu "kansallinen tulojen ja menojen hyväksyjä" ilmaisulla "asianomainen tulojen ja menojen hyväksyjä".
- iv) Korvataan 7 kohdassa ilmaisu "AKT-valtio" ilmaisulla "AKT-valtio tai aluetasoa tai AKT-valtioiden välistä tasoa edustava järjestö tai elin".

4. Poistetaan liite V pöytäkirjoineen.
5. Korvataan liitteessä VII oleva 3 artiklan 4 kohta seuraavasti:

"4. Osapuolet tunnustavat AKT-valtioiden ryhmän roolin poliittisessa vuoropuhelussa, jonka säännöt ryhmä määrittelee itse ja ilmoittaa Euroopan yhteisölle ja sen jäsenvaltioille. AKT-sihteeristö ja Euroopan komissio vaihtavat kaikki tarvittavat tiedot poliittisesta vuoropuhelusta, jota käydään ennen tämän sopimuksen 96 ja 97 artiklaan perustuvia neuvotteluja, niiden kuluessa ja niiden jälkeen."

D. PÖYTÄKIRJAT

Pöytäkirja 3 Etelä-Afrikasta, sellaisena kuin se on muutettuna 20 päivänä joulukuuta 2007 tehdyllä AKT-EY-ministerineuvoston päätöksellä N:o 4/2007¹, muutetaan seuraavasti:

1. Korvataan 1 artiklan 2 kohdassa ilmaisu "Pretoriassa 11 päivänä lokakuuta 1999 allekirjoitetun kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan kansainvälisen sopimuksen" ilmaisulla "kauppaa, kehitystä ja yhteistyötä koskevan kansainvälisen sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna 11 päivänä syyskuuta 2009 allekirjoitetulla sopimuksella."

2. Muutetaan 4 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

"2. Tästä periaatteesta poiketen Etelä-Afrikalla on oikeus osallistua tämän pöytäkirjan 8 artiklassa tarkoitettuun AKT-EY-kehitysrahoitusyhteistyöhön vastavuoroisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden pohjalta edellyttäen, että Etelä-Afrikan osallistuminen rahoitetaan TDCA:n VII osastossa tarkoitetuista varoista. Silloin kun TDCA:n varoja käytetään AKT-EY-rahoitusyhteistyön puitteissa toteutettaviin toimiin osallistumiseen, Etelä-Afrikalla on oikeus osallistua täysimääräisesti kyseisen avun täytäntöönpanoa säätelevään päätöksentekoon."

b) Lisätään kohta seuraavasti:

"4. Tämän sopimuksen liitteessä II olevassa 1 luvussa tarkoitetun investointien rahoituksen osalta tukikelpoisia ovat Etelä-Afrikkaan sijoittautuneet investointirahastot sekä rahoituksen välittäjät ja muut välittäjät."

3. Korvataan 5 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"3. Tämä pöytäkirja ei estä Etelä-Afrikkaa neuvottelemasta ja allekirjoittamasta yhtä tämän sopimuksen 3. osan II osastossa tarkoitetuista talouskumppanuussopimuksista, jos kyseisen talouskumppanuussopimuksen muut sopimuspuolet hyväksyvät asian."

TÄMÄN VAKUUDEKSI alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Ouagadougoussa kahdentenäkymmenentenätoisena päivänä kesäkuuta
kaksituhattakymmenen

[Luettelo allekirjoittajista]

PÄÄTÖSASIAKIRJA

Seuraavien täysivaltaiset edustajat:

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELGIAN KUNINGAS,

BULGARIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

TŠEKKIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TANSKAN KUNINGATAR,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,

VIRON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

IRLANNIN PRESIDENTTI,

HELLEENIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ESPANJAN KUNINGAS,

RANSKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ITALIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KYPROKSEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

LATVIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

LIETTUAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN KUNINKAALLINEN KORKEUTENSA LUXEMBURGIN SUURHERTTUA,

UNKARIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MALTAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ALANKOMAIDEN KUNINGATAR,

ITÄVALLAN TASAVALLAN LIITTOPRESIDENTTI,

PUOLAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

PORTUGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ROMANIAN PRESIDENTTI,

SLOVENIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SLOVAKIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SUOMEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN HALLITUS,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNEEN
KUNINGASKUNNAN KUNINGATAR,

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen
sopimuspuolet; jäljempänä 'jäsenvaltiot',

ja

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä 'unioni' tai 'EU',

toisaalta sekä seuraavien täysivaltaiset edustajat:

ANGOLAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA ANTIGUAN JA BARBUDAN KUNINGATAR,

BAHAMAN LIITTOVALTION VALTIONPÄÄMIES,

BARBADOSIN VALTIONPÄÄMIES,

HÄNEN MAJESTEETTINSA BELIZEN KUNINGATAR,

BENININ TASAVALLAN PRESIDENTTI,

BOTSWANAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

BURKINA FASON PRESIDENTTI,

BURUNDIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KAMERUNIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KAP VERDEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KESKI-AFRIKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KOMORIEN LIITON PRESIDENTTI,

KONGON DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KONGON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

COOKINSAARTEN HALLITUS,

NORSUNLUURANNIKON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

DJIBOUTIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

DOMINICAN LIITTOVALTION HALLITUS,

DOMINIKAANISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ERITREAN VALTION PRESIDENTTI,

ETIOPIAN DEMOKRAATTISEN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,

FIDŽISAARTEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GABONIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GAMBIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI JA VALTIONPÄÄMIES,

GHANAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA GRENADAN KUNINGATAR,

GUINEAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GUINEA-BISSAUN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

GUYANAN KOOPERATIIVISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HAITIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

JAMAIKAN VALTIONPÄÄMIES,

KENIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

KIRIBATIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA LESOTHON KUNINGASKUNNAN KUNINGAS,

LIBERIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MADAGASKARIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MALAWIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MARSHALLINSAARTEN TASAVALLAN HALLITUS,

MAURITANIAN ISLAMILAISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MAURITIUKSEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

MIKRONESIAN LIITTOVALTION HALLITUS,

MOSAMBIKIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

NAMIBIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

NAURUN TASAVALLAN HALLITUS,

NIGERIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

NIGERIAN LIITTOTASAVALLAN PRESIDENTTI,

NIUEN HALLITUS,

PALAUN TASAVALLAN HALLITUS,

HÄNEN MAJESTEETTINSA PAPUA-UUDEN-GUINEAN ITSENÄISEN VALTION
KUNINGATAR,

RUANDAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT KITTS JA NEVISIN KUNINGATAR,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT LUCIAN KUNINGATAR,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SAINT VINCENT JA GRENADIINIEN KUNINGATAR,

SAMOAN ITSENÄISEN VALTION VALTIONPÄÄMIES,

SÃO TOMÉ JA PRÍNCIPEN DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SENEGALIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SEYCHELLIEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SIERRA LEONEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SALOMONSAARTEN KUNINGATAR,

ETELÄ-AFRIKAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

SURINAMIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA SWAZIMAAN KUNINGASKUNNAN KUNINGAS,

TANSANIAN YHDISTYNEEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

TŠADIN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ITÄ-TIMORIN DEMOKRAATTISEN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

TOGON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TONGAN KUNINGAS,

TRINIDAD JA TOBAGON TASAVALLAN PRESIDENTTI,

HÄNEN MAJESTEETTINSA TUVALUN KUNINGATAR,

UGANDAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

VANUATUN TASAVALLAN HALLITUS,

SAMBIAN TASAVALLAN PRESIDENTTI,

ZIMBABWEN TASAVALLAN HALLITUS,

joista valtioista käytetään jäljempänä nimitystä 'AKT-valtiot',

toisaalta,

jotka kokoontuvat Ouagadougoussa kahdentenäkymmenentenätoisena päivänä kesäkuuta vuonna kaksituhattakymmenen Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun ja ensimmäisen kerran Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 muutetun kumppanuussopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen allekirjoittamista varten,

ovat tätä sopimusta allekirjoitettaessa hyväksyneet seuraavat, tähän päätösasiakirjaan liitetyt julistukset:

Julistus I Yhteinen julistus kaupasta ja ympäristöstä (49 artiklan 2 kohta)

Julistus II Yhteinen julistus markkinoille pääsyn tukemisesta osana AKT–EY-kumppanuutta

Julistus III Yhteinen julistus muuttoliikkeestä ja kehityksestä (13 artikla)

Julistus IV Euroopan unionin julistus Lissabonin sopimuksen voimaantulosta johtuneista institutionaalisista muutoksista

ja ovat lisäksi sopineet, että liitteen V poistamisen johdosta seuraavat olemassa olevat julistukset ovat menettäneet merkityksensä:

Julistus IX	Yhteinen julistus kaupasta ja ympäristöstä (49 artiklan 2 kohta)
Julistus XXII	Yhteinen julistus liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuista maataloustuotteista
Julistus XXIII	Yhteinen julistus markkinoille pääsystä osana AKT-EY-kumppanuutta
Julistus XXIV:	Yhteinen julistus riisistä
Julistus XXV:	Yhteinen julistus rommista
Julistus XXVI:	Yhteinen julistus naudan- ja vasikanlihasta
Julistus XXVII:	Yhteinen julistus liitteessä V olevan 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen AKT-valtioista peräisin olevien tuotteiden pääsyä Ranskan merentakaisen departementtien markkinoille sääntelevistä järjestelyistä
Julistus XXIX:	Yhteinen julistus yhteisen maatalouspolitiikan alaan kuuluvista tuotteista
Julistus XXX:	AKT-valtioiden julistus liitteessä V olevasta 1 artiklasta
Julistus XXXI:	Yhteisön julistus liitteessä V olevan 5 artiklan 2 kohdan a alakohdasta
Julistus XXXII:	Yhteinen julistus syrjintäkiellosta

- Julistus XXXIII: Yhteisön julistus liitteessä V olevan 8 artiklan 3 kohdasta
- Julistus XXXIV: Yhteinen julistus liitteessä V olevasta 12 artiklasta
- Julistus XXXV: Yhteinen julistus liitteessä V olevasta pöytäkirjasta 1
- Julistus XXXVI: Yhteinen julistus liitteessä V olevasta pöytäkirjasta 1
- Julistus XXXVII: Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 kalastustuotteiden alkuperän osalta
- Julistus XXXVIII: Yhteisön julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 aluevesien laajuuden osalta
- Julistus XXXIX: AKT-valtioiden julistus liitteen V pöytäkirjasta 1 kalastustuotteiden alkuperän osalta
- Julistus XL: Yhteinen julistus sallittua arvopoikkeamaa koskevan säännön soveltamisesta tonnikala-alalla

Julistus XLI: Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjassa 1 olevasta 6 artiklan 11 kohdasta

Julistus XLII: Yhteinen julistus alkuperäsäännöistä: kumulaatio Etelä-Afrikan kanssa

Julistus XLIII: Yhteinen julistus liitteen V pöytäkirjan 1 liitteestä 2

Tämän vakuudeksi alla mainitut täysivaltaiset edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Ouagadougoussa kahdentenäkymmenentenätoisena päivänä kesäkuuta
kaksituhattakymmenen

[Luettelo allekirjoittajista]

JULISTUS I

YHTEINEN JULISTUS
KAUPASTA JA YMPÄRISTÖSTÄ (49 ARTIKLAN 2 KOHTA)

Osapuolet ovat erittäin tietoisia radioaktiivisiin jätteisiin liittyvistä erityisistä vaaroista ja pidättyvät kaikista kyseisten jätteiden sellaisista päästöistä, jotka loukkaisivat valtioiden suvereniteettia tai uhkaisivat muiden maiden ympäristöä tai kansanterveyttä. Ne pitävät erittäin tärkeänä kansainvälisen yhteistyön kehittämistä ympäristön ja kansanterveyden suojelemiseksi tällaisilta vaaroilta. Ne sitoutuvat tukemaan ja soveltamaan 13 päivänä marraskuuta 1990 annettuja rajojen yli tapahtuvia radioaktiivisen jätteen kansainvälisiä siirtoja koskevia käytännesääntöjä (asiakirja INFCIRC/386). Lisäksi osapuolia kehoitetaan tukemaan radioaktiivisten lähteiden turvallisuutta ja varmuutta koskevia käytännesääntöjä ja 29 päivänä joulukuuta 2005 annettua radioaktiivisten lähteiden tuontia ja vientiä koskevaa lisäohjeistusta (asiakirja INFCIRC/663) ja vahvistamaan ne.

Radioaktiivisen jätteen ja käytetyn ydinpolttoaineen siirtojen valvonnasta ja tarkkailusta 20 päivänä marraskuuta 2006 annetussa neuvoston direktiivissä 2006/117/Euratom¹ radioaktiivinen jäte määritellään sellaiseksi kaasumaisessa, nestemäisessä tai kiinteässä muodossa olevaksi radioaktiiviseksi materiaaliksi, jolle alkuperämaa ja määrämaa eivät ole suunnitelleet mitään jatkokäyttöä ja jota valvontaelin valvoo radioaktiivisena jätteenä alkuperä- tai määrämaan säädösten ja määräysten mukaisesti. Käytetty polttoaine määritellään ydinpolttoaineeksi, joka on säteilytetty reaktorin sydämessä ja pysyvästi poistettu sieltä. Direktiiviä 2006/117/Euratom sovelletaan radioaktiivisen jätteen ja käytetyn polttoaineen siirtoihin unionin jäsenvaltioiden välillä sekä unioniin ja unionista pois suuntautuviin ja sen kautta tapahtuviin radioaktiivisen jätteen siirtoihin, kun lähetyksen koko ja pitoisuustaso ylittävät 13 päivänä toukokuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/29/Euratom² 3 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa vahvistetut rajat. Kyseisillä rajoilla varmistetaan perusnormit työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta. Direktiiviä 2006/117/Euratom ei sovelleta käytöstä poistettujen lähteiden siirtoihin radioaktiivisten lähteiden toimittajalle tai valmistajalle eikä valtioiden rajat ylittäviin siirtoihin sellaisen jätteen osalta, joka sisältää ainoastaan luonnossa esiintyviä radioaktiivisia materiaaleja, jotka eivät ole peräisin keinotekoisista lähteistä (direktiivissä 96/29/Euratom tarkoitettulla tavalla).

¹ EUVL L 337, 5.12.2006, s. 21.

² EYVL L 159, 29.6.1996, s. 1.

Direktiivin 2006/117/Euratom mukaisesti radioaktiivisen jätteen siirrot ovat ennakkoluvan varaisia. Direktiivin 16 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset eivät saa antaa lupaa radioaktiivisen jätteen tai käytetyn polttoaineen siirroille valtioon, joka on tämän sopimuksen sopimuspuoli mutta ei ole unionin jäsenvaltio, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin käsittely- ja jälleenkäsittelytoimiin liittyviä jälleensiirtoja koskevan 2 artiklan soveltamista.

Osapuolet tekevät kaikkensa allekirjoittaakseen ja ratifioidakseen mahdollisimman pian käytetyn polttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevan yleissopimuksen, jonka sopimuspuoli Euroopan atomienergiayhteisö on.

Osapuolet tekevät kaikkensa vaarallisten jätteiden maan rajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen sekä siihen vuonna 1995 tehdyn muutoksen allekirjoittamiseksi ja ratifioimiseksi mahdollisimman pian päätöksen III/1 mukaisesti.

JULISTUS II

YHTEINEN JULISTUS

MARKKINOILLE PÄÄSYN TUKEMISESTA OSANA AKT-EY-KUMPPANUUTTA

Osapuolet tunnustavat etuuskohteluun perustuvan markkinoille pääsyn suuren merkityksen AKT-valtioiden talouksille, erityisesti niiden perushyödyketuotannolle ja maatalousteollisuudelle, jotka ovat ratkaisevassa asemassa AKT-valtioiden taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen kannalta, työllisyyden luojana sekä vienti- ja valtiontulojen tuojana.

Osapuolet toteavat, että eräät alat ovat käyneet EU:n tuella läpi muutosprosessin, jolla AKT-valtioiden viejistä pyritään tekemään kilpailukykyisiä EU:n ja kansainvälisillä markkinoilla muun muassa kehittämällä merkituotteita ja muita lisäarvollisia tuotteita.

Ne myös tunnustavat, että lisätuelle saattaa olla tarvetta, koska kaupan vapauttaminen entisestään voi johtaa AKT-tuottajien markkinoillepääsyn perusteellisempaan muuttumiseen. Tästä syystä ne sopivat tarkastelevansa kaikkia tarvittavia toimenpiteitä säilyttääkseen AKT-valtioiden kilpailukykyisen aseman EU:n markkinoilla. Tarkastelu voi kattaa alkuperäsäännöt, terveys- ja kasvinsuojelutoimet sekä erityistoimenpiteiden täytäntöönpanon tarjontaan liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi AKT-valtioissa. Tavoitteena on tukea AKT-valtioita hyödyntämään olemassa olevaa ja potentiaalista suhteellista etuaan EU:n markkinoilla.

Kun on kyse avustusohjelmien laatimisesta ja varojen myöntämisestä, osapuolet sopivat arvioivansa määrääjain edistystä ja saavutettuja tuloksia ja päättävänsä tarkoituksenmukaisista lisätoimenpiteistä.

Kaupan alan yhteinen ministerikomitea valvoo tämän julistuksen täytäntöönpanoa ja antaa asiaankuuluvat kertomukset ja suositukset ministerineuvostolle.

JULISTUS III

YHTEINEN JULISTUS
MUUTTOLIIKKEESTÄ JA KEHITYKSESTÄ (13 ARTIKLA)

Osapuolet sopivat lujittavansa ja syventävänsä muuttoliikkeeseen liittyvää vuoropuhelua ja yhteistyötä seuraavien, kokonaisvaltaisen ja tasapainotetun lähestymistavan kolmen pilarin pohjalta:

1. muuttoliike ja kehitys, myös maastamuuttajayhteisöt, aivovienti ja maastamuuttaneiden rahälähetykset;
2. laillinen maahanmuutto, myös maahanpääsy, liikkuvuus sekä ammattitaidon ja palvelujen liikkuminen; ja
3. laitton maahanmuutto, myös ihmisten salakuljetus, ihmiskauppa, rajaturvallisuus ja takaisinotto.

Osapuolet sitoutuvat sopimaan muuttoliikkeeseen liittyvän tehostetun yhteistyön yksityiskohdista, sanotun kuitenkin rajoittamatta 13 artiklan soveltamista.

Lisäksi ne sopivat pyrkivänsä saamaan alan vuoropuhelun päätökseen hyvissä ajoin ja raportoimaan sen etenemisestä seuraavalle AKT-EY-ministerineuvostolle.

JULISTUS IV

EUROOPAN UNIONIN JULISTUS LISSABONIN SOPIMUKSEN VOIMAANTULOSTA
JOHTUNEISTA INSTITUTIONAALISISTA MUUTOKSISTA

Lissabonin sopimuksen tultua voimaan 1 päivänä joulukuuta 2009 Euroopan unioni on korvannut Euroopan yhteisön, jonka seuraaja se on, ja se käyttää mainitusta päivästä alkaen kaikkia Euroopan yhteisön oikeuksia ja ottaa vastatakseen kaikki Euroopan yhteisön velvoitteet. Sopimuksen tekstissä olevat viittaukset Euroopan yhteisöön on siten tilanteen mukaan ymmärrettävä viittauksiksi Euroopan unioniin.

Euroopan unioni ehdottaa AKT-osapuolille kirjeenvaihtoa, jolla sopimus saatetaan yhdenmukaiseksi Lissabonin sopimuksen voimaantulosta johtuneiden Euroopan unionin institutionaalisten muutosten kanssa.

LIITE**OIKAISU**

Sopimus Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä Cotonoussa 23 päivänä kesäkuuta 2000 allekirjoitetun ja ensimmäisen kerran Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 muutetun kumppanuussopimuksen muuttamisesta

(9565/10, 7.6.2010)

Päätösasiakirja, sivu AF/ACP/EU/2010/fi 10

Poistetaan ilmaisu "Julistus I: Yhteinen julistus kaupasta ja ympäristöstä (49 artiklan 2 kohta)" ja numeroidaan jäljelle jäävät julistukset uudelleen.

Päätösasiakirja, sivu AF/ACP/EU/2010/fi 11

Poistetaan ilmaisu "Julistus IX: Yhteinen julistus kaupasta ja ympäristöstä (49 artiklan 2 kohta)".

Päätösasiakirja, sivut AF/ACP/EU/2010/D/fi 1 - AF/ACP/EU/2010/D/fi 7

Poistetaan julistus "Julistus I: Yhteinen julistus kaupasta ja ympäristöstä (49 artiklan 2 kohta)" ja numeroidaan jäljelle jäävät julistukset uudelleen.

N:o 75

Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus

ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvään ISM-säännöstöön tehtyjen muutosten voimaantulosta

Annettu Helsingissä 23 päivänä kesäkuuta 2010

Liikenne- ja viestintäministeriö ilmoittaa, että Kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n meriturvallisuuskomitean 4 päivänä joulukuuta 2008 päätöslauselmalla MSC.273(85) hyväksymät muutokset ihmishengen turvallisuudesta merellä tehtyyn kan-

sainväliseen yleissopimukseen (Sops 11/1981) liittyvään ISM-säännöstöön tulevat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2010.

Muutokset ovat nähtävinä ja saatavissa Liikenteen turvallisuusvirastossa, joka myös antaa niistä tietoja suomeksi ja ruotsiksi.

Helsingissä 23 päivänä kesäkuuta 2010

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

Hallitusneuvos Silja Ruokola

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 74—75, 21 arkkia

EDITA PRIMA OY, HELSINKI 2010

EDITA PUBLISHING OY, PÄÄTOIMITTAJA JARI LINHALA

ISSN 1238-2361